

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja

Druk nr 2300
Warszawa, 25 maja 2021 r.

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt oraz niektórych innych ustaw.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy panią poseł Małgorzatę Tracz.

(-) Piotr Adamowicz; (-) Tomasz Aniśko; (-) Mateusz Bochenek; (-) Piotr Borys; (-) Małgorzata Chmiel; (-) Janusz Cichoń; (-) Zofia Czernow; (-) Eugeniusz Czykwin; (-) Barbara Dolniak; (-) Joanna Fabisiak; (-) Joanna Frydrych; (-) Konrad Frysztak; (-) Krzysztof Gadowski; (-) Aleksandra Gajewska; (-) Kinga Gajewska; (-) Elżbieta Gapińska; (-) Kamila Gasiuk-Pihowicz; (-) Elżbieta Gelert; (-) Tomasz Głogowski; (-) Marta Golbik; (-) Cezary Grabarczyk; (-) Michał Gramatyka; (-) Rafał Grupiński; (-) Riad Haidar; (-) Agnieszka Hanajczyk; (-) Iwona Hartwich; (-) Klaudia Jachira; (-) Maria Małgorzata Janyska; (-) Michał Jaros; (-) Joanna Jaśkowiak; (-) Dariusz Joński; (-) Joanna Kluzik-Rostkowska; (-) Ewa Kołodziej; (-) Zbigniew Konwiński; (-) Tomasz Kostuś; (-) Iwona Maria Kozłowska; (-) Michał Krawczyk; (-) Marek Krzakała; (-) Henryka Krzywonos-Strycharska; (-) Maciej Lasek; (-) Gabriela Lenartowicz; (-) Izabela Leszczyna; (-) Katarzyna Lubnauer; (-) Artur Łącki; (-) Magdalena Łośko; (-) Jagna Marczułajtis-Walczak; (-) Rajmund Miller; (-) Aleksander Miszański; (-) Arkadiusz Myrcha; (-) Grzegorz

Napieralski; (-) Dorota Niedziela; (-) Małgorzata Niemczyk; (-) Barbara Nowacka; (-) Tomasz Piotr Nowak; (-) Mirosława Nykiel; (-) Tomasz Olichwer; (-) Paweł Papke; (-) Krzysztof Piątkowski; (-) Katarzyna Maria Piekarska; (-) Agnieszka Pomaska; (-) Paweł Poncyłjusz; (-) Jacek Protas; (-) Monika Rosa; (-) Grzegorz Rusiecki; (-) Marek Rząsa; (-) Wojciech Saługa; (-) Krystyna Sibińska; (-) Tomasz Siemoniak; (-) Krystyna Skowrońska; (-) Bogusław Sonik; (-) Marek Sowa; (-) Franciszek Sterczewski; (-) Michał Szczerba; (-) Andrzej Szewiński; (-) Adam Szłapka; (-) Krystyna Szumilas; (-) Tomasz Szymański; (-) Iwona Śledzińska-Katarasińska; (-) Cezary Tomczyk; (-) Małgorzata Tracz; (-) Marta Wcisło; (-) Monika Wielichowska; (-) Ryszard Wilczyński; (-) Mariusz Witczak; (-) Witold Zembaczyński; (-) Urszula Zielińska; (-) Tadeusz Zwiefka.

Ustawa
z dnia ..... 2021 r.
o zmianie ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób
zakaźnych zwierząt oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. Ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 1421) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2:

a) po pkt 44 dodaje się pkt 45 – 47 w brzmieniu:

„45) odstrzał sanitarny - uśmiercanie zwierząt gatunków łownych prowadzone wyłącznie w celu zwalczania chorób zakaźnych tych zwierząt na obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym, w tym, wykonywany na zasadach polowania zbiorowego lub indywidualnego w rozumieniu ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie;

46) bezpośrednie sposoby zapobiegania lub zwalczania chorób zakaźnych zwierząt – sposoby związane z ograniczeniem populacji zwierząt chorych lub zagrożonych chorobą;

47) pośrednie sposoby zapobiegania lub zwalczania chorób zakaźnych zwierząt – sposoby, polegające na podejmowaniu środków niewymagających aktywnego uśmiercania zwierząt.”;

2) po art. 41 dodaje się art. 41a w brzmieniu:

„Art. 41a. Pośrednie metody zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych zwierząt należy traktować jako priorytetowe na każdym etapie postępowania,

---

¹ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie, ustawę z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji, ustawę z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, ustawę z dnia 13 czerwca 2019 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym.

mając na uwadze aktualny stan wiedzy naukowej i analizę faktycznego zagrożenia.”;

3) w art. 45:

a) przed ust. 1 dodaje się ust. 1¹ w brzmieniu:

„1¹. W przypadku zagrożenia wystąpienia lub wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania powiatowy lekarz weterynarii, w drodze rozporządzenia - aktu prawa miejscowego określa obszar, na którym występuje choroba zakaźna zwierząt lub zagrożenie wystąpienia tej choroby, w szczególności jako obszar zapowietrzony lub zagrożony, oraz sposób oznakowania obszaru zapowietrzonego i zagrożonego.”,

b) w ust. 1:

- skreśla się pkt 1,

- w pkt 8c:

-- lit. a:

„a) zamykanie, wyłącznie w trakcie przeprowadzanego odstrzału sanitarnego, znajdujących się w pasach drogowych przejść dla zwierząt lub”

-- uchyla się b,

- pkt 8j otrzymuje brzmienie:

„8j) nakazać transport zwłok zwierzęcych do punktu utylizacyjnego, znajdującego się możliwie najbliżej względem miejsca przechowywania tusz dzików;”;

4) w art. 46 w ust. 3:

a) w pkt 8d uchyla się lit. a i b,

b) pkt 8k otrzymuje brzmienie:

„8k) nakazuje transport zwłok zwierzęcych do punktu utylizacyjnego, znajdującego się możliwie najbliżej względem miejsca przechowywania tusz dzików”;

5) użyte w art. 48a w ust. 3, w art. 61 w ust. 1 w pkt 1 w lit. d wyrazy „art.45 ust. 1 pkt 1 -10” zastępuje się wyrazami „art. 45 ust. 1¹ i ust. 1 pkt 2- 10”;

6) w art. 61 w ust. 1 w pkt 1 część wspólna otrzymuje brzmienie:

„- mając na względzie ochronę zdrowia publicznego i zdrowia zwierząt oraz prawidłowości funkcjonowania ekosystemu i funkcjonalnego przetrwania gatunku;”;

7) w art. 49:

a) w ust. 7:

- pkt 1 otrzymuj brzmienie:

„1) jeżeli posiadacz zwierzęcia nie zastosował się do obowiązków określonych w art. 42 ust. 1 pkt 1 lub w art. 43 ust. 1, lub obowiązków nałożonych na podstawie art. 44 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 46 ust. 3 oraz art. 47 ust. 1;”;

- po pkt 1 podaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) jeżeli posiadacz zwierzęcia nie zastosował się do obowiązków określonych w przepisach o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, z zastrzeżeniem ust. 7a;

b) po ust. 7 dodaje się ust. 7a w brzmieniu:

„7a. Odszkodowanie przysługuje posiadaczowi zwierzęcia, który nie zastosował się do obowiązków określonych w przepisach o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, jeżeli wykáže, że niedochowanie obowiązku identyfikacji i rejestracji zwierząt nastąpiło nie z jego winy.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1683 i 2320) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 8:

a) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Odstrzał sanitarny zwierząt, o którym mowa w art. 2 pkt 45 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 1421), jest wykonywany z nakazu wydanego na podstawie przepisów o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.”;

b) ust. 9 otrzymuje brzmienie:

9. Odstrzał sanitarny zwierząt, o którym mowa w ust. 8, odbywa się na podstawie indywidualnego upoważnienia, do którego wystawienia jest obowiązany odpowiednio zarządca lub dzierżawca obwodu łowieckiego, lub dyrektor parku narodowego albo regionalny dyrektor ochrony środowiska, wskazującego w szczególności imię i nazwisko osoby upoważnionej, gatunek i liczbę sztuk zwierzyny przeznaczonej do odstrzału, nakaz, na podstawie którego przeprowadzany jest odstrzał sanitarny oraz termin ważności upoważnienia. Termin ważności upoważnienia nie może być dłuższy niż termin obowiązywania, wydanego przez powiatowego lekarza weterynarii albo wojewodę nakazu przeprowadzenia odstrzału sanitarnego zwierząt.”;

c) po ust. 9 dodaje się ust. 9a- 9e:

„9a. Odstrzał sanitarny nie może być wykonywany łącznie z polowaniem na zwierzęta innych gatunków nieobjętych nakazem dotyczącym zwalczania chorób zakaźnych zwierząt oraz w upoważnieniu, o którym mowa w ust. 9.

9b. Odstrzał sanitarny wykonywany na terenie, o którym mowa w art. 26 albo art. 27b odbywać się może wyłącznie w formie polowania indywidualnego.

9c. Odstrzał sanitarny zwierząt, o którym mowa w ust. 8 wykonywany na zasadach polowania zbiorowego może zostać wykonany po:

1) przekazaniu przez dzierżawcę albo zarządcę obwodu łowieckiego wójtom (burmistrzom, prezydentom miast) oraz nadleśniczym Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, właściwym ze względu na miejsce wykonywania odstrzału sanitarnego, co najmniej 7 dni przed planowanym terminem przeprowadzenia odstrzału sanitarnego, informacji, o których mowa w art. 42ab ust. 1 wraz ze wskazaniem nakazu wydanego przez powiatowego lekarza weterynarii albo wojewodę stanowiącego podstawę odstrzału sanitarnego;

- 2) podaniu do publicznej wiadomości przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta), terminu rozpoczęcia, zakończenia i miejsca odstrzału sanitarnego oraz nakazu powiatowego lekarza weterynarii albo wojewodę stanowiącego podstawę odstrzału sanitarnego;
- 3) spełnieniu przez dzierżawcę albo zarządcę obwodu łowieckiego obowiązku, o którym mowa w art. 42ab ust. 6.

9d. Podczas wykonywania odstrzału sanitarnego osoba uprawniona do wykonywania polowania jest obowiązana do okazania na żądanie upoważnienia, o którym mowa w ust. 9.

9e. Minister właściwy do spraw leśnictwa i łowiectwa określi, w drodze rozporządzenia wzór indywidualnego upoważnienia, o którym mowa w ust. 9, mając na uwadze zapewnienie jednolitego upoważnienia na obszarze całego kraju.”;

2) w art. 8a ust. 6 pkt 4 lit. e dodaje się „oraz zranioną a nieodnalezioną zwierzynę wykazaną w książkach ewidencji polowań”;

3) w art. 11:

a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Zarządca lub dzierżawca obwodu łowieckiego może wystąpić z wnioskiem do służb, straży lub organów administracji rządowej, w szczególności do właściwego miejscowo komendanta Policji lub Straży Granicznej, lub Państwowej Straży Pożarnej, lub właściwego terytorialnie organu Inspekcji Weterynaryjnej, o udzielenie pomocy pozostającej w zakresie kompetencji tych służb, straży lub inspekcji, jeżeli jest to niezbędne do przeprowadzenia czynności związanych ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania na podstawie przepisów [ustawy](#) z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, obejmującym:

- 1) zabezpieczenie terenu, na którym odbywa się odstrzał sanitarny przed nieuprawnionym dostępem osób trzecich, z zastrzeżeniem ust. 4a;
- 2) wsparcie działań mających na celu poszukiwanie padłych zwierząt, co do których zachodzi podejrzenie, że mogły być nosicielami chorób zakaźnych, o których mowa w art. 2pkt 21 ustawy z dnia 11 marca 2004

r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;”,

b) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Pomocy, o której mowa w ust. 4 pkt 1 może zostać udzielona jeżeli dzierżawca albo zarządca obwodu łowieckiego oraz osoby wykonujące odstrzał sanitarny wykonały obowiązki, o których mowa w art. 8 ust. 9b oraz osoby wykonujące odstrzał sanitarny posiadają upoważnienie, o którym mowa w art. 8 ust. ust. 9.”,

c) uchyla się ust. 5,

d) po ust. 5 dodaje się ust. 6 i 7 w brzmieniu:

„6. Kontrolę przestrzegania przez osobę uprawnioną do wykonywania polowania, w tym osobę wykonującą odstrzał sanitarny, o którym mowa w art. 8 ust. 8, zasad bioasekuracji przeprowadza Inspekcja Weterynaryjna z urzędu lub na wniosek zarządcy lub dzierżawcy obwodu łowieckiego, wójta (burmistrza, prezydenta miasta), organizacji społecznej, której statutowym celem jest ochrona zwierząt lub ochrona przyrody oraz organizacji społecznej, której statutowym celem jest wspieranie rolnictwa.

7. Inspekcja Weterynaryjna przeprowadza także kontrole bez uprzedniego zawiadomienia kół łowieckich pod kątem zabezpieczenia się przez te koła w środki niezbędne do przestrzegania zasad bioasekuracji.”;

4) art. 13 otrzymuje brzmienie:

„Art. 13. Zakazuje się dokarmiania zwierzyny, nęcenia zwierzyny, tworzenia pasów zaporowych i innych form wykładania karmy, za wyjątkiem sytuacji drastycznego niedoboru żeru naturalnego w zimie, po określeniu i uzgodnieniu z Państwową Radą Ochrony Przyrody ilości, rodzaju i sposobu wykładania karmy.”;

5) po art. 34 dodaje się art. 34a w brzmieniu:

„Art. 34a.1. Polski Związek Łowiecki, w terminie do 30 kwietnia przedstawia ministrowi właściwemu do spraw środowiska sprawozdanie z realizacji w poprzednim łowieckim roku gospodarczym zadania, o którym mowa w art. 34 pkt 11a. Sprawozdanie powinno uwzględniać

dane zbiorcze pochodzące z zarządów okręgowych Polskiego Związku Łowieckiego oraz poszczególnych kół łowieckich.

2. Minister właściwy do spraw leśnictwa i łowiectwa określi w drodze rozporządzenia wzór sprawozdania, o którym mowa w ust. 1 oraz zakres informacji i danych, które w sprawozdaniu mają być zawarte, w szczególności:

- 1) liczba zabitych dzików z wyszczególnieniem liczby zabitych dzików w ramach odstrzału sanitarnego oraz informacja o ustalonym poziomie zakażeń oraz
  - 2) wysokość środków finansowych uzyskanych przez Polski Związek Łowiecki z tytułu odstrzału sanitarnego dzików oraz środków finansowych przeznaczonych na realizację zadania, o którym mowa w art. 34 ust.11a, w tym związanych z zakupem środków związanych z bioasekuracją polowań i odstrzałów sanitarnych
- mając na uwadze kompleksowość informacji i danych zawartych w sprawozdaniu.

3. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1 stanowi informację publiczną.”;

6) w art. 42:

a) ust. 10a otrzymuje brzmienie:

„10a. Przestrzeganie zasad bioasekuracji podczas polowania lub odstrzału sanitarnego, o którym mowa w art. 8 ust. 8, oraz przy wykonywaniu czynności związanych z zagospodarowaniem pozyskanej zwierzyny polega na takim zachowaniu osób uprawnionych do wykonywania polowania, które ma na celu zapobieganie rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych zwierząt za pośrednictwem odstrzelonych zwierząt łownych lub ich części, lub tych osób, lub w wyniku czynności wykonywanych przez te osoby, w szczególności polega na:

- 1) zakazie patroszenia potencjalnie zakażonych zwierząt w łowisku;
- 2) transporcie tusz z łowiska do punktu skupu lub utylizacji w sposób uniemożliwiający zanieczyszczenie środowiska tkankami potencjalnie zakażonych zwierząt (krew, wnętrzności);

3) powstrzymaniu się od wykonywania polowania lub odstrzału sanitarnego, o którym mowa w art. 8 ust. 8 na obszarze, który nie został określony jako zapowietrzony lub zagrożony przed upływem 72 h od zakończenia wykonywania polowania lub odstrzału sanitarnego na obszarze określonym jako zapowietrzony lub zagrożony.”,

b) ust. 10b otrzymuje brzmienie:

„10b. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, zasady bioasekuracji, jakie powinny być przestrzegane podczas polowania lub odstrzału sanitarnego niektórych gatunków zwierząt łownych oraz przy wykonywaniu czynności związanych z zagospodarowaniem pozyskanej zwierzyny, mając na względzie zapobieganie rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych zwierząt za pośrednictwem odstrzelonych zwierząt łownych lub ich części, lub osób uprawnionych do wykonywania polowania lub w wyniku czynności wykonywanych przez te osoby, oraz uwzględniając wytyczne Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa żywności w zakresie zasad bioasekuracji wydanych dla właściwej choroby zakaźnej.”;

7) w art. 42b:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Termin rozpoczęcia i zakończenia oraz określenie miejsca wykonywania polowania indywidualnego, imię i nazwisko myśliwego, numer upoważnienia do wykonywania polowania indywidualnego, ilość i gatunek pozyskanej zwierzyny, liczba i gatunek zranionej a nieodnalezionej zwierzyny oraz liczba wszystkich oddanych strzałów do zwierzyny grubej podlega wpisowi w książce ewidencji pobytu na polowaniu indywidualnym, którą są obowiązani prowadzić dzierżawcy i zarządcy obwodów łowieckich, w postaci elektronicznej, dla każdego obwodu.”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W przypadku pozyskania zwierzyny na polowaniu indywidualnym myśliwy jest zobowiązany odnotować ten fakt w

posiadanym upoważnieniu do wykonywania polowania indywidualnego:

- 1) w odniesieniu do zwierzyny grubej – przed podjęciem czynności patroszenia i czynności transportowych;
- 2) w odniesieniu do zwierzyny drobnej – przed podjęciem czynności transportowych.”,

c) po ust. 3 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Książka ewidencji pobytu na polowaniu indywidualnym, o której mowa w ust. 1 wyposażona jest w system blokady możliwości umieszczenia w niej wpisu dotyczącego polowania lub odstrzału sanitarnego, o którym mowa w art. 8 ust. 8 na obszarze, który nie został określony jako zapowietrzony lub zagrożony przed upływem 72 h od zakończenia wykonywania polowania lub odstrzału sanitarnego na obszarze określonym jako zapowietrzony lub zagrożony.”;

8) w art. 42 c dodaje się ust. 1 i 2 w brzmieniu:

„1. Myśliwy po pozyskaniu zwierzyny obowiązany jest oznakować każdą tuszę bezpośrednio przed podjęciem czynności jej patroszenia i transportu.

2. Osoba prowadząca punkt skupu obowiązana jest ewidencjonować zgodnie z prowadzonym rejestrem tusze: łosi, jeleni, danieli, muflonów, saren i dzików bezpośrednio po dostarczeniu przez uprawnionego do wykonywania polowania pozyskanej zwierzyny.”;

9) po art. 42 c dodaje się art. 42 ca w brzmieniu:

„Art.42ca. W przypadku zranienia lecz jej nieodnalezienia zwierzyny objętej obowiązkiem realizacji odstrzału sanitarnego, myśliwy ma obowiązek zawiadomienia Powiatowego Lekarza Weterynarii ze wskazaniem daty i miejsca polowania oraz gatunku zwierzyny”;

10) w art. 44 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Minister właściwy do spraw leśnictwa i łowiectwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa i po zasięgnięciu opinii Państwowej Rady Ochrony Przyrody oraz Polskiego Związku Łowieckiego określi, w drodze rozporządzenia, dla terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, okresy polowań na zwierzęta łowne, mając na względzie, że zniesienie

okresów ochronnych nie może powodować zagrożenia funkcjonalnego wymarcia danego gatunku.”.

11) w art. 51:

- a) uchyla się pkt 7a,
- b) dodaje się pkt 7b-7e w brzmieniu:
  - „7b) wbrew obowiązkom określonym w art. 42 ab ust. 1 i ust. 6 nie dokonuje zgłoszenia polowania zbiorowego lub nie dokonuje oznakowania obszaru polowania tablicami ostrzegawczymi,
  - 7c) wbrew obowiązkom określonym w art. 42c ust. 1 nie dokonuje znakowania tusz ,
  - 7d) wykonuje polowanie nie dokonując wpisów w książce ewidencji polowania,
  - 7e) narusza zakaz dokarmiania lub nęcenia zwierzyny,”
- c) dodaje się pkt 9 w brzmieniu:
  - „9) nie dokonuje zawiadomienia Powiatowego Lekarza Weterynarii o postrzeleniu lecz nieodnalezieniu zwierzyny objętej obowiązkiem realizacji odstrzału sanitarnego”;

12) w art. 52:

- a) uchyla się pkt 8,
- b) po pkt 8 dodaje się pkt 9 - 12 w brzmieniu:
  - „9) dokonuje odstrzału sanitarnego prowadzonego na zasadach polowania zbiorowego bez wymaganego zgłoszenia do wójta (burmistrza/ prezydenta miasta) lub bez oznakowania terenu tablicami ostrzegawczymi albo odstrzału sanitarnego na zasadach polowania indywidualnego bez upoważnienia lub wpisu w upoważnieniu lub do elektronicznej książki polowań;
  - 10) nie przestrzega zasad bioasekuracji podczas polowania lub odstrzału sanitarnego, o którym mowa w art. 8 ust. 8, oraz przy wykonywaniu czynności związanych z zagospodarowaniem pozyskanej zwierzyny;
  - 11) poluje na obszarze , o którym mowa w art. 26 albo art. 27b;

- 12) kto dokonuje odstrzału sanitarnego z naruszeniem art. 8 ust. 9, lub ust. 9a lub ust. 9b.”;

13) w art. 53 po pkt 6 dodaje się pkt 7 i 8 w brzmieniu:

- „7) będąc myśliwym, pozyskuje zwierzynę objętą obowiązkiem odstrzału sanitarnego bez wymaganych prawem dokumentów lub nie dokonuje wymaganym wpisów w upoważnieniu do wykonywania polowania;
- 8) świadomie nie dopełniając warunków dopuszczalności polowania, w przypadku:
- a) polowania zbiorowego określonych w art. 42 ab ust. 1, ust. 6, art. 42 b ust. 4,
- b) polowania indywidualnego określonych w art. 42 b ust. 1, ust. 3, ust. 4 - wchodzi w posiadanie zwierzyny.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. z 2020 r. poz. 955) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 10:

- a) w ust. 5:
- wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„Pozwolenie na broń, o którym mowa w ust. 1, nie może być wydane, na broń szczególnie niebezpieczną w postaci:”,
  - pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) broni palnej wyposażonej w tłumik huków lub przystosowanej do strzelania z użyciem tłumika huków;”,
- b) uchyla się ust. 5a;

2) w art. 29:

- a) w ust. 1 uchyla się pkt 8,
- b) w ust. 2 uchyla się pkt 2.

Art. 4. W ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 306) **w art. 11 po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:**

„3a. W przypadku stwierdzenia stanu epidemii wywołanej rozprzestrzenieniem się chorób zakaźnych zwierząt w ramach inspektoratów weterynarii, o których mowa w ust. 1 – 3, powołuje się stanowisko ds. kontroli realizacji zadań związanych ze zwalczaniem i zapobieganiem rozprzestrzenianiu się choroby.”

Art. 5. W ustawie z dnia 13 czerwca 2019 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym (Dz.U. z 2019 r. poz. 1214) **w art. 61 w ust. 8 uchyla się pkt 2a.**

Art. 6. Osoba posiadająca przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy pozwolenie na broń wydane w celu określonym w art. 10 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. z 2020 r. poz. 955) jest obowiązana przedstawić właściwemu organowi Policji orzeczenia lekarskie i psychologiczne, o którym mowa w art. 15 ust. 4 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 7. Minister właściwy do spraw leśnictwa i łowiectwa w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy wprowadzi do systemu elektronicznego, przy pomocy którego prowadzone są książki ewidencji pobytu na polowaniach, funkcjonalność mającą na celu blokadę możliwości umieszczenia wpisu dotyczącego polowania, o którym mowa w art. 42b ust. 4 ustawy zmienianej w art. 2 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 8. Dzierżawcy i zarządcy obwodów łowieckich w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy są obowiązani wprowadzić elektroniczne książki ewidencji pobytu na polowaniu indywidualnym, o których mowa w art. 42b ust. 1 ustawy zmienianej w art. 2 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 9. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt oraz niektórych innych ustaw

Projekt ma na celu uporządkowanie regulacji prawnych związanych ze zwalczaniem wirusa afrykańskiego pomoru świń (dalej jako: ASF), w tym prowadzeniem odstrzałów sanitarnych dzików, zapobieganiem mu oraz łagodzeniem jego skutków w stosunku do rolników, ale i zwierząt. Aktualny stan prawny nie dostarcza narzędzi umożliwiających rzetelną ocenę sytuacji i wybór adekwatnych narzędzi prawnych do walki z wirusem. Kładzie nacisk na odstrzał sanitarny jako główne narzędzie zwalczania wirusa, wbrew stanowisku nauki, z którego wynika, że odstrzał sanitarny dzików może doprowadzić do szeregu negatywnych konsekwencji w ekosystemie, a nawet być pośrednim źródłem rozprzestrzeniania się wirusa w Polsce, marginalnie zaś traktując tzw. monitoring bierny (w tym wynajdowanie padłych dzików).

W związku z tym istnieje potrzeba wprowadzenia szeregu zmian, m. in.:

- definicji legalnej „odstrzału sanitarnego” oraz **zasad jego prowadzenia**, a w szczególności w odniesieniu do (1) obszarów, na którym może być prowadzony, (2) zakazu wykonywania polowania na inne zwierzęta (nieobjęte nakazami powiatowego lekarza weterynarii lub wojewody w związku ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt) podczas odstrzału sanitarnego oraz (3) wymogów jego zgłoszenia z uwzględnieniem, że może on odbywać się na zasadach polowania zbiorowego albo indywidualnego.
- doprecyzowanie regulacji związanych z przestrzeganiem zasad bioasekuracji podczas polowań i odstrzałów sanitarnych, w tym procedur kontroli tych zasad.
- przyznanie uprawnienia do wnioskowania o przeprowadzenie kontroli zasad bioasekuracji podczas polowań i odstrzałów sanitarnych zarządom i dzierżawcom obwodów łowieckich, jednostkom samorządu terytorialnego oraz organizacjom społecznym, których statutowym celem jest ochrona zwierząt lub ochrona przyrody oraz organizacjom społecznym, których statutowym celem jest wspieranie rolnictwa.
- należy uchylić możliwość nakazu zamykania znajdujących się w pasach drogowych przejść dla zwierząt lub wykonywania przeszkód technicznych, w szczególności budowy ogrodzeń lub zabezpieczeń technicznych.

Uzasadnienie

Istnieje pilna konieczność uporządkowania regulacji prawnych związanych ze zwalczaniem wirusa afrykańskiego pomoru świń (dalej jako: ASF), w tym prowadzeniem odstrzałów sanitarnych dzików, zapobieganiem mu oraz łagodzeniem jego skutków w stosunku do rolników, ale i zwierząt. Aktualny stan prawny nie dostarcza narzędzi umożliwiających rzetelną ocenę sytuacji i wybór adekwatnych narzędzi prawnych do walki z wirusem. Kładzie nacisk na odstrzał sanitarny jako główne narzędzie zwalczania wirusa, wbrew stanowisku nauki, z którego wynika, że odstrzał sanitarny dzików może doprowadzić do szeregu negatywnych konsekwencji w ekosystemie², a nawet być pośrednim źródłem rozprzestrzeniania się wirusa w Polsce³. Marginalnie zaś traktuje wynajdowanie i usuwanie padłych dzików, które jest kluczowym narzędziem w kontroli ASF.

Jednocześnie z obowiązujących przepisów prawnych nie wynikają jednoznaczne ramy, określające **czym jest odstrzał sanitarny**. Pomimo że zarówno ustawa z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2020 r., poz. 67; dalej jako: Pr. łow.),

---

² „Możliwość całkowitej lub prawie całkowitej eliminacji dzika na dużych obszarach kraju niesie ogromne ryzyko trudnych do przewidzenia skutków przyrodniczych. Praktyczne zniknięcie tego gatunku może spowodować istotne zaburzenia w funkcjonowaniu ekosystemów leśnych i prowadzić do negatywnych skutków dla gospodarki leśnej i zdrowia publicznego. Dzikie są gatunkiem dominującym w zespole dużych ssaków w naszych ekosystemach. Jako zwierzęta wszystkożerne pełnią w lasach rolę sanitarną oraz mają istotny wpływ na wiele elementów środowiska. Dzikie żywią się m.in. owadami będącymi szkodnikami drzew, gryzoniami oraz padliną. Buchtując w poszukiwaniu pokarmu i roznosząc nasiona, odgrywają ważną rolę w naturalnym odnowieniu lasu i w procesach obiegu materii w przyrodzie. Eliminacja tego gatunku z ekosystemu może przyczynić się do zwiększenia intensywności gradacji owadów w lasach oraz częstości występowania patogenów przenoszonych przez gryzonie na ludzi (np. borelioza, kleszczowe zapalenie mózgu). Dzikie stanowią również ważny naturalny pokarm wilka, a zmniejszenie jego dostępności może wywołać wzrost poziomu szkód powodowanych przez te drapieżniki znajdujące się pod ochroną.” – List otwarty środowiska naukowego ws. redukcji populacji dzików, z 9 stycznia 2019 r.: <https://naukadlaprzyrody.pl/2019/01/09/list-otwarty-srodowiska-naukowego-w-sprawie-redukcji-populacji-dzikow/>.

³ Pierwsze ogniska ASF w Polsce pojawiły się w lutym 2014 r. Tylko od początku 2018 r. do końca 2020 r. liczba ognisk ASF u świń wzrosła ze 104 do 260, a liczba przypadków u dzików z niecałych 900 do 8870 w analogicznym okresie czasu. Również porównanie tych danych dla okresu sprzed obowiązywania specustawy i po jej wejściu w życie pokazuje ogromny wzrost zachorowań. 2019 r. to 48 ognisk u świń i 2477 przypadków u dzików, podczas gdy 2020 (po 31.01) to już 103 ogniska u świń i 3934 przypadki u dzików. Zwiększeniu uległ również zasięg terytorialny choroby: początkowo dotyczył on głównie ściany wschodniej, obecnie wirus jest obecny także na Mazowszu, Warmii i Mazurach, a nawet w woj. lubuskim i wielkopolskim, skąd najprawdopodobniej przedostał się do Niemiec (źródło: <https://bip.wetgiw.gov.pl/asf/mapa/>).

jak i ustawa z dnia 11 marca 2002 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2018 r., poz. 1967; dalej jako: u.o.z.z.) posługują się terminem „odstrzał sanitarny”, żaden z tych aktów prawnych nie dokonuje jego zdefiniowania ani nawet, poza fragmentarycznymi regulacjami formalno-prawnymi, nie określa zasad jego prowadzenia (odesłanie zawarte w art. 8 ust. 10 Pr. łow. należy uznać za niewystarczające w tym zakresie, ponieważ specyfika odstrzału sanitarnego wymaga uwzględniania również innych okoliczności niż te charakterystyczne dla polowań). W związku z tym istnieje potrzeba wprowadzenia definicji legalnej „odstrzału sanitarnego” oraz **zasad jego prowadzenia**, a w szczególności w odniesieniu do (1) obszarów, na których może być prowadzony, (2) zakazu wykonywania polowania na inne zwierzęta (nieobjęte nakazami powiatowego lekarza weterynarii lub wojewody w związku ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt) podczas odstrzału sanitarnego oraz (3) wymogów jego zgłaszania z uwzględnieniem, że może on odbywać się na zasadach polowania zbiorowego albo indywidualnego.

Istotne jest, żeby odstrzał sanitarny prowadzony na zasadach polowania zbiorowego **podlegał analogicznemu zgłoszeniu**, jakie jest przewidziane w art. 42 ab ust. 1 i 2 Pr. łow. Odstrzał prowadzony na zasadach polowania indywidualnego powinien z kolei podlegać obowiązkowi uzyskania indywidualnego upoważnienia.

Stanowisko nauki, a także EFSA (Europejskiej Agencji ds. Bezpieczeństwa Żywności) jest zgodne co do tego, że jedną z głównych i najskuteczniejszych metod zapobiegania rozprzestrzeniania się ASFu powinno **wynajdowanie i bezpieczne usuwanie padłych dzików**.

Konieczne jest także doprecyzowanie regulacji związanych z przestrzeganiem **zasad bioasekuracji** podczas polowań i odstrzałów sanitarnych, w tym procedur kontroli tych zasad. Powinna zostać wyraźnie wyodrębniona rola Inspekcji Weterynaryjnej (dalej jako: IW), w tym dla usprawnienia jej działań, na poziomie każdego powiatowego inspektoratu weterynarii proponuje się **utworzenie stanowiska**, poświęconego kontrolowaniu zasad bioasekuracji związanych z ASF.

Uprawnienie do wnioskowania o przeprowadzenie **kontroli zasad bioasekuracji** podczas polowań i odstrzałów sanitarnych powinno przysługiwać zarządcom i dzierżawcom obwodów łowieckich, jednostkom samorządu terytorialnego oraz

organizacjom społecznym, których statutowym celem jest ochrona zwierząt lub ochrona przyrody oraz organizacjom społecznym, których statutowym celem jest wspieranie rolnictwa. Z uwagi na wagę problemu ASF (zarówno w odniesieniu do sytuacji rolników, jak i zabijanych zwierząt w związku z epidemią) ważne jest, by zapewnić także udział strony społecznej w zakresie procesu kontrolowania przestrzegania zasad bioasekuracji. Wiadomo, że jest to kwestia strategiczna w zakresie walki z wirusem, w związku z tym również organizacje społeczne powinny mieć prawo do wnioskowania do IW o przeprowadzenia takiej kontroli. Sprawozdania z działalności IW w tym zakresie powinny stanowić **informację publiczną**.

Kolejno, odnośnie zasad bioasekuracji - **patroszenie dzików w łowiskach** powinno zostać wyraźnie zakazane, a transport tusz (potencjalnie zakażonych ASF) z łowiska do miejsca skupu lub utylizacji powinien być poddany surowym zasadom bioasekuracji. Także **zasady utylizacji** martwych dzików wymagają zmiany. Dziś wybór firmy utylizacyjnej odbywa się jedynie na podstawie kryterium ceny, co prowadzi w niektórych przypadkach do tego, że martwe dziki (potencjalnie zakażone ASF) są transportowane na duże, nieraz kilkusetkilometrowe odległości, co może powodować przenoszenie wirusa w inne części kraju i powstanie nowych ognisk, których można by uniknąć.

Istotne jest wprowadzenie także zasad ewidencjonowania zranionej, lecz nieodnalezionej zwierzyny, w tym obowiązku zgłaszania do Powiatowego Lekarza Weterynarii przypadków postrzelenia, lecz nieodnalezienia zwierzyny objętej obowiązkiem odstrzału sanitarnego. Kontrola organów Inspekcji Weterynaryjnej nad tego typu przypadkami jest istotna w kontekście zapobiegania szerzeniu się chorób zakaźnych zwierząt. W związku z powyższym brak dochowania tych obowiązków przez myśliwych powinien skutkować odpowiedzialnością za wykroczenie.

Należy także przewidzieć **system wsparcia dla rolników** prowadzących tzw. małe gospodarstwa (posiadających do 50 świń w hodowli). Powinni oni także podlegać systemowi rekompensat w ramach wprowadzania zasad bioasekuracji w swoich gospodarstwach. Dziś są tego pozbawieni. Wymaga to jednak zaangażowania Ministra Rolnictwa, który zarządza Programem Wsparcia Rozwoju Wsi na lata 2014-2020.

Zmiany wymaga obowiązujący nakaz **zamykania przejść dla zwierząt** oraz budowy innych ogrodzeń uniemożliwiających migrację zwierząt, który jest zarówno nieproporcjonalny (jako przepis o charakterze ogólnym, ogólnokrajowym), może powodować poważne naruszenie funkcjonowania ekosystemów⁴, jak i zwiększać liczbę niebezpiecznych dla ludzi i zwierząt kolizji drogowych. Proponuje się, aby przejścia dla zwierząt mogły być zamykane wyłącznie w trakcie przeprowadzanego odstrzału sanitarnego.

Problematyka zapobiegania i zwalczania wirusa ASF miała być przedmiotem najnowszej specustawy, tj. **ustawy z dnia 20 grudnia 2019 r.** o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia zwalczania chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 148). Regulacje przewidziane w tej ustawie nie rozwiązały jednak w/w problemów, a wręcz w niektórych obszarach je pogłębiły. Dokonały „rozmycia” granicy pomiędzy zwykłą gospodarką łowiecką a ostrzałami sanitarnymi, dodając art. 8 ust. 8 -10. Tymczasem, mimo że odstrzał sanitarny prowadzony jest na zasadach polowania (zbiorowego bądź indywidualnego), to jednak jego ramy **wymagają zdecydowanego odróżnienia od prowadzenia zwykłej gospodarki łowieckiej.** Jest to bowiem narzędzie szczególne, co oznacza, że zasady korzystania z niego powinny być określone w sposób ścisły. Zwłaszcza, że specustawa wyraźnie promuje odstrzał sanitarny jako metodę walki z ASF.

Ponadto na jej podstawie dokonano **kryminalizacji** „celowego utrudniania polowań”, co zdecydowanie wykroczyło poza cel tejże ustawy i jest przejawem właśnie owego błędnego i szkodliwego dla transparentności prawa „rozmycia” granicy pomiędzy ostrzałami sanitarnymi a zwykłymi polowaniami.

---

⁴ Dodatkowo, jak czytamy w stanowisku naukowców z Instytutu Badania Ssaków PAN wysłanym do Senatu RP 15.01.2020 r.: „Wprowadzenie ustawowego nakazu zamykania przejść dla zwierząt oraz budowy innych ogrodzeń uniemożliwiających migrację zwierząt byłoby niecelowe i nieskuteczne, tym bardziej, że wirus już teraz znajduje się w zachodniej Polsce. Działania takie, choć mogą być skuteczne w skali lokalnej, są całkowicie nieadekwatne w skali kraju, gdyż głównym wektorem wirusa na duże odległości jest działalność człowieka. Nie bez znaczenia jest fakt, że przejścia dla zwierząt są zasadniczą metodą łagodzenia negatywnego oddziaływania infrastruktury drogowej na prawidłowe funkcjonowanie populacji zwierząt oraz sposobem utrzymywania drożności korytarzy ekologicznych, które umożliwiają migrację rzadkich gatunków zwierząt. Zamknięcie tych przejść na dużą skalę spowodowałoby zniweczenie efektywności programów ochrony przyrody, jak również poniesionych wielomilionowych kosztów ich budowy.”

W związku z tym konieczne są też **zmiany w przepisach karnych** Prawa łowieckiego i ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt. Nie do zaakceptowania jest ściganie karne jako przestępstwo osób, które „celowo utrudniają polowania” zwykłe (art. 52 pkt 8 Pr. łow.). Jak słusznie wskazywano podczas prac w Senacie nad projektem w/w specustawy, istnieje poważny problem (uznać należy, że natury konstytucyjnej), jeśli chodzi o „adekwatność przewidzianej represji do popełnionego czynu” (Kancelaria Senatu, Opinia o ustawie o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, druk nr 28, s. 4-5). W opinii zwrócono uwagę na inne czyny polegające na „utrudnianiu”, które kwalifikowane są wyłącznie jako wykroczenie, np. utrudnianie prowadzenia działań ratowniczych w przypadku pożaru (art. 82 a § 2 Kodeksu wykroczeń). Wskazano, że „w tym kontekście traktowanie osoby, która zakłóciła polowanie, szczególnie takie, którego jedynym celem jest rozrywka, jako przestępca, wydaje się nieadekwatne”.

Podkreślić należy, że jednocześnie obowiązują **dziś poważne sankcje** związane z udaremnianiem lub utrudnianiem wykonania czynności wynikających z nakazów organów Inspekcji Weterynaryjnej wydanych w związku ze zwalczaniem choroby zakaźnej zwierząt oraz z udaremnianiem lub utrudnianiem wykonania odstrzału sanitarnego nakazanego przez powiatowego lekarza weterynarii lub wojewodę, określone w art. 78 ust. 5 i 6 u.o.z.z. Czyny te uznane są za przestępstwo. Regulacje te wydają się **w pełni wystarczające** dla zapewnienia bezpieczeństwa prowadzenia odstrzałów sanitarnych i innych działań związanych ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt. Bezcelowo w ich świetle jest jednoczesne ściganie karne osób prywatnych za przeszkadzanie w polowaniach zwykłych (prowadzić to może do szeregu kuriozalnych sytuacji, w których np. **rolnik na swojej ziemi może być uznany wedle obowiązujących przepisów za przestępcę**, nawet jeśli polowanie odbywa się w celach rozrywkowych w ramach obchodzenia myśliwskiego święta Hubertusa).

Adekwatne sankcje karne powinny dotyczyć także zasad związanych z przestrzeganiem zasad bioasekuracji i prowadzeniem odstrzałów sanitarnych. Aktualnie zgodnie z art. 51 ust. 1 pkt 7a Pr. łow. wykroczeniem jest nieprzestrzeganie zasad bioasekuracji podczas polowania lub odstrzału sanitarnego, o którym mowa w art. 8 ust. 8, oraz przy wykonywaniu czynności związanych z zagospodarowaniem pozyskanej zwierzyny.

Odpowiedzialność karna w tym zakresie powinna zostać zastrzona do przestępstwa. Należy uznać, że pod względem społecznej szkodliwości jest to czyn tej samej, a nawet wyższej wagi, niż utrudnianie prowadzenia działań związanych ze zwalczaniem chorób zakaźnych, kwalifikowanych w art. 78 ust. 5 i 6 u.o.z.z. jako przestępstwa.

Sankcją za przestępstwo należy także objąć wykonywanie odstrzału zwierząt bez wymaganego prawem zgłoszenia (brak upoważnienia indywidualnego, brak zgłoszenia do urzędu formy zbiorowej), a także bez wpisu do elektronicznej książki ewidencji pobytu na polowaniu.

Prowadzenie elektronicznej książki polowań powinno być obligatoryjne. W obecnym stanie prawnym, zgodnie z art. 42 b ust. 1 Pr. łow., termin rozpoczęcia i zakończenia oraz jednoznaczne określenie miejsca wykonywania polowania indywidualnego, imię i nazwisko myśliwego, numer upoważnienia do wykonywania polowania indywidualnego, ilość i gatunek pozyskanej zwierzyny oraz liczba wszystkich oddanych strzałów do zwierzyny grubej podlega wpisowi w książce ewidencji pobytu na polowaniu indywidualnym, którą są obowiązani prowadzić dzierżawcy i zarządcy obwodów łowieckich, w postaci papierowej lub elektronicznej, dla każdego obwodu. Przepis ten w powyższym brzmieniu obowiązuje od dnia 1 kwietnia 2018 r. Wówczas ustawodawca doprecyzował formę prowadzenia książki pobytu na polowaniu indywidualnym, określając, że może mieć ona formę papierową lub elektroniczną. Mając na uwadze fakt, że problem afrykańskiego pomoru świń w Polsce postępuje i niezbędne jest wzmocnienie narzędzi bioasekuracji podczas polowań i odstrzałów sanitarnych, uzasadnione jest także usprawnienie systemu kontroli względem osób wykonujących te czynności. Chodzi w szczególności o to, by w elektronicznej książce pobytu na polowaniu istniała funkcjonalność, zgodnie z którą w ciągu 72 godzin od wykonywania polowania bądź odstrzału sanitarnego na obszarze zagrożonym lub zapowietrzonym system będzie blokował możliwość zgłoszenia polowania w innym miejscu przez tę samą osobę. Rozwiązanie to będzie służyło egzekwowaniu zakazu wykonywania polowania w ciągu newralgicznych 72 godzin od wykonywania czynności na terenie zagrożonym lub zapowietrzonym. Istotne jest również poszerzenie ewidencjonowanych danych o wykaz zranionych, lecz nieodnalezionych zwierząt, co

ma szczególne znaczenie przy zwalczaniu chorób zakaźnych wśród zwierzyny. W tym celu niezbędne jest określenie, że prowadzenie książki ewidencji na polowaniu odbywa się w formie elektronicznej obligatoryjnie. Forma papierowa może zostać zachowana, ale pomocniczo. Termin na wprowadzenie w/w książki ewidencji pobytu na polowania powinien wynosić 3 miesiące od dnia wejścia w życie ustawy.

W art. 1 projektu proponuje się zmianę ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2018 r., poz. 1967)

1. Wprowadzono do słowniczka ustawowego **definicję pojęcia odstrzału sanitarnego**. Ustawa posługuje się tym pojęciem, m.in. w art. 45 ust. 1 pkt 8, art. 46 ust. 3 pkt 8 i nast., niemniej pojęcie to nie jest w żaden sposób dookreślone w ustawie, pozostawiając pole do zbyt dużej swobody interpretacyjnej. Pamiętać trzeba, że zgodnie z art. 76 pkt 6 u.o.z.z. popełnia przestępstwo ten, kto udaremnia lub utrudnia wykonanie odstrzału sanitarnego nakazanego przez powiatowego lekarza weterynarii lub wojewodę. W związku z tym odstrzał sanitarny jest elementem znamion strony przedmiotowej tego przestępstwa. Wymaga zatem precyzyjnego określenia jego ram, w szczególności odróżnienia od prowadzenia polowań. Kolejnym istotnym argumentem jest ochrona prawa własności osób prywatnych. Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 10 lipca 2014 r. (sygn. akt P 19/13) za niekonstytucyjne uznał przepisy, zmuszające właścicieli nieruchomości do tolerowania polowań na ich gruntach prywatnych. Brak jasnego reżimu prawnego, wedle którego odbywa się odstrzał sanitarny, powoduje, że ocena w praktyce, czy dana sytuacja była odstrzałem sanitarnym czy polowaniem jest utrudniona i narażona nawet na dowolność. Powoduje to niepewność prawną w odniesieniu do podstawowych praw chronionych konstytucyjnie, tj. prawa do obrony w procesie karnym i prawa do ochrony własności prywatnej.

Proponuje się w związku z tym, by odstrzał sanitarny był zdefiniowany poprzez wprowadzenie definicji legalnej do słowniczka ustawowego w art. 2 u.o.z.z.

Definicja powinna określać, że polega on na uśmiercaniu zwierząt gatunków łownych prowadzonym **wyłącznie w celu** zwalczania chorób zakaźnych tych zwierząt **na obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym**, w tym wykonywanym na zasadach polowania zbiorowego lub indywidualnego **w rozumieniu ustawy – Prawo łowieckie**.

2. Proponuje się wprowadzenie pojęć bezpośrednich i pośrednich sposobów zapobiegania lub zwalczania chorób zakaźnych zwierząt oraz ich zdefiniowanie w słowniczku ustawowym. Pojęcia te mają na celu skategoryzowanie metod walki z chorobami zakaźnymi zwierząt, które posiadają zróżnicowany charakter i zostały określone w kilkunastu punktach w art. 45 i 46 u.o.z.z. Metody te różnią się od siebie m.in. skalą dolegliwości dla zwierząt i środowiska przyrodniczego. Dlatego proponuje się, aby metody pośrednie, które polegają na innych działaniach niż uśmiercanie zwierząt, miały, o ile jest to możliwe, pierwszeństwo przed najbardziej drastycznymi sposobami zwalczania chorób zakaźnych zwierząt (art. 41a).
3. W art. 1 pkt 2 proponuje się zmian **w przepisach art. 45** u.o.z.z. poprzez wskazanie w ust. 1, że **określenie obszaru**, na którym występuje choroba zakaźna zwierząt lub zagrożenie wystąpienia tej choroby, w szczególności jako obszaru zapowietrzonego lub zagrożonego, oraz sposobu oznakowania obszaru zapowietrzonego i zagrożonego **jest obowiązkiem** powiatowego lekarza weterynarii (aktualnie ustawa w art. 45 ust. 1 pkt 1 stanowi, że powiatowy lekarz weterynarii „może określić“).

Ponadto z katalogu wskazanych w art. 45 i 46 u.o.z.z środków, które mogą zarządzić powiatowy lekarz weterynarii albo wojewoda, należy uchylić możliwość nakazu zamykania znajdujących się w pasach drogowych przejść dla zwierząt lub wykonywania przeszkód technicznych, w szczególności budowy ogrodzeń lub zabezpieczeń technicznych.

4. W kwestii transportowania martwych dzików i ich części **do utylizacji** proponuje się w art. 1 pkt 2 lit. a oraz w pkt 3 lit. a wprowadzenie przepisów nakazujących wybór miejsca możliwie najbliższego względem miejsca odstrzału sanitarnego. Aktualnie zgodnie z art. 45 ust. 1 pkt 8j u.o.z.z. PIW może nakazać podmiotom zajmującym się transportem zwierząt lub zwłok zwierzęcych ich transport do wskazanych miejsc. Analogiczne kompetencje posiada wojewoda – w art. 46 ust. 3 pkt 8k.

Zmiana ma na celu zapewnienie, że potencjalne chore zwierzęta nie będą transportowane na większe odległości. Co prawda w § 14 ust. 1 rozporządzenia ministra rolnictwa i rozwoju wsi z dnia 6.5.2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń zakazuje się wysyłania dzików z obszaru ochronnego, obszaru objętego ograniczeniami i obszaru zagrożenia poza te obszary do miejsca położonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, niemniej wobec odnotowywania kolejnych ognisk choroby uznać należy powyższe ograniczenie za niewystarczające.

5. Zmiana zaproponowana w art. 1 w pkt 7 ma na celu usprawnienie **programu odszkodowawczego dla rolników** za likwidację świń. Aktualnie prawo do odszkodowania dla rolników w powyższym zakresie wynika z art. 49 u.o.z.z. Zgodnie z ust. 1 za bydło, świnie, owce, kozy, konie, kury, kaczki, gęsi, indyki, perlice, przepiórki, kuropatwy, bażanty, strusie (*Struthio camelus*), jeleniowate utrzymywane w warunkach fermowych (jeleń szlachetny - *Cervus elaphus*, jeleń sika - *Cervus nippon* i daniel - *Dama dama*), rodziny pszczoły (pszczoła miodna - *Apis mellifera*) oraz ryby słodkowodne zabite lub poddane ubojowi z nakazu organów Inspekcji Weterynaryjnej albo za takie zwierzęta padłe w wyniku zastosowania zabiegów nakazanych przez te organy przy zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania przysługuje odszkodowanie ze środków budżetu państwa. Program ten powinien działać w sposób sprawniejszy, umożliwiając szybkie uzyskanie przez rolników odszkodowań i możliwie odformalizowany. Proponuje się **wykreślenie z art. 49 ust. 7 pkt 1 przesłanki bezwzględnie wyłączającej** z możliwości

uzyskania odszkodowania w postaci niezastosowania się przez posiadacza zwierząt do obowiązków określonych w przepisach o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt. Brak dochowania obowiązków związanych z dokumentacją dotyczącą zwierząt jest oczywiście naruszeniem prawa, niemniej „sankcja” w postaci pozbawienia takiego rolnika w całości możliwości ubiegania się o odszkodowanie wydaje się być zbyt daleko idąca.

W art. 2 proponuje się zmiany ustawy z dnia 13 października – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2020 r. poz. 67)

1. Na mocy ustawy z dnia 20 grudnia 2019 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia załączania chorób zakaźnych zwierząt przepisy art. 8 Pr. łow. zostały rozszerzone o regulacje dotyczące odstrzału sanitarnego. W art. 34 pkt 11a wskazano z kolei, że **do zadań PZŁ** należy podejmowanie działań mających na celu zwalczanie i zapobieganie rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych zwierząt łownych. W związku z tym, że problematyka odstrzału sanitarnego regulowana jest przez dwie ustawy: Pr. łow. i o.o.z.z, należy w obu ustawach wyraźnie wskazać przedmiotowy zakres tych regulacji. Pr. łow. powinno być właściwe dla przepisów dot. wykonywania odstrzału sanitarnego w zakresie odnoszącym się do jego formy: polowania zbiorowego albo indywidualnego oraz zasad bioasekuracji obowiązujących przy wykonywaniu polowań oraz odstrzałów sanitarnych.

W art. 2 w pkt 2 proponuje się, by w art. 8 ust. 8 Pr. łow. wskazać, że chodzi o **odstrzał sanitarny w rozumieniu u.o.z.z.** (odsyłając do proponowanej wyżej definicji w art. 2 u.o.z.z.).

Następnie w pkt 2 proponuje się rozszerzenie regulacji art. 8 o **warunki wykonywania odstrzału sanitarnego tj.:**

- odstrzał sanitarny nie może być wykonywany łącznie z polowaniem na zwierzęta innych gatunków nieobjętych nakazem dotyczącym zwalczania chorób zakaźnych zwierząt oraz w upoważnieniu o którym mowa w ust. 9;

- odstrzał sanitarny wykonywany na terenie zasadniczo wyłączonym z polowań na mocy art. 26 albo art. 27 d odbywać się może wyłącznie w formie polowania indywidualnego.

- podczas wykonywania odstrzału sanitarnego osoba uprawniona do wykonywania polowania powinna być obowiązana do okazania na żądanie upoważnienia, o którym mowa w ust. 9. Propozycja tego przepisu jest uzasadniona treścią art. 78 pkt 6 u.o.z.z., który kryminalizuje udaremnianie bądź utrudnianie odstrzału sanitarnego. Każda osoba jest zatem potencjalnie zagrożona odpowiedzialnością za to przestępstwo i w związku z tym konieczne jest ustanowienie regulacji obligujących osoby wykonujące odstrzał sanitarny do wykazania, że rzeczywiście działają na podstawie obowiązującego upoważnienia, a zatem że dane czynności są odstrzałem sanitarnym. Należy wyeliminować sytuację, w której wystarczy ustne, niepoparte żadnym dokumentem powołanie się na odstrzał sanitarny, by żądać od osoby trzeciej (także rolnika na swojej ziemi) wycofania się z terenu. Może to bowiem prowadzić do nadużyć. Indywidualne upoważnienie powinno zawierać jego termin obowiązywania i być wydawana wg wzoru.

Ponadto w związku z art. 34 pkt 11a Pr. łow., tj. włączeniem działań związanych ze zwalczaniem i zapobieganiem rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych zwierząt łownych do zadań PZŁ, w art. 2 pkt 4 proponuje się wprowadzić w tym zakresie **obowiązek sprawozdawczy** dotyczący tego zadania. Sprawozdanie powinno uwzględniać dane zbiorcze na poziomie PZŁ, zarządów okręgowych PZŁ oraz w/w dane na poziomie poszczególnych kół łowieckich. Sprawozdania z wykonywania tego zadania powinny stanowić informację publiczną (zgodnie z utrwalonym orzecznictwem: postanowienie NSA z dnia 28.11.2013 r. I OZ 1155/13 i wyrok NSA z dnia 05.04.2013 r. I OSK 89/13, Polski Związek Łowiecki oraz koła łowieckie są podmiotami wykonującymi zadania publiczne, a przez to są objęte regulacją ustawy o dostępie do informacji publicznej).

2. W art. 8a ust. 6 pkt 4 lit. e proponuje się wprowadzenie zmian dotyczących zakresu przedmiotowego rocznego planu łowieckiego. Wskazany przepis w

obowiązującym stanie prawnym wymaga jedynie podania liczby zwierząt łownych pozyskanych w drodze odstrzałów i odłowów w łowieckim roku gospodarczym poprzedzającym łowiecki rok gospodarczy, na który jest sporządzany roczny plan łowiecki. Istotne jest, by obejmował on również zranioną a nieodnalezioną zwierzynę wykazaną w książkach ewidencji polowań. Ma to szczególne znaczenie dla zwalczania chorób zakaźnych, których nosicielami mogą być zwierzęta dzikie. Konsekwentnie do proponowanej zmiany w art. 8a ust. 6 pkt 4 lit. e proponuje się objęcie obowiązkiem ewidencjonowania w książkach polowań liczby i gatunku zwierząt łownych, które zostały postrzelone a nie odnalezione (zmiany w art. 42b ust. 1). W odniesieniu z kolei do zwierzyny objętej obowiązkiem odstrzału sanitarnego należy wprowadzić dodatkowo obostrzenia, polegające na obowiązku myśliwego zgłoszenia do Powiatowego Lekarza Weterynarii, że dokonał zranienia, lecz nie odnalazł takiej zwierzyny. Zasada ta jest elementem bioasekuracji i odrywać powinna istotną rolę w walce z afrykańskim pomorem świń, jak i innymi chorobami zakaźnymi zwierząt. Z tych przyczyn jej złamanie powinno być obwarowane odpowiedzialnością za wykroczenie z art. 51.

3. Zmian wymagają przepisy dotyczące **kontroli polowań i odstrzałów sanitarnych pod kątem przestrzegania zasad bioasekuracji**, zawarte w art. 11 Pr. łow. Proponuje się zmianę ust. 4 wg następujących zasad: zarządca lub dzierżawca obwodu łowieckiego może wystąpić z wnioskiem do służb, straży lub organów administracji rządowej, w szczególności do właściwego miejscowo komendanta Policji lub Straży Granicznej, lub Państwowej Straży Pożarnej lub właściwego terytorialnie organu Inspekcji Weterynaryjnej o udzielenie pomocy pozostającej w zakresie kompetencji tych służb, straży lub inspekcji, jeżeli jest to niezbędne do przeprowadzenia czynności związanych ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt, obejmującym:
  - 1) zabezpieczenie terenu, na którym odbywa się odstrzał sanitarny przed nieuprawnionym dostępem osób trzecich,

- 2) wsparcie działań mających na celu poszukiwanie padłych zwierząt, co do których zachodzi podejrzenie, że mogły być nosicielami chorób zakaźnych.

Wyżej zaproponowana zmiana polega przede wszystkim na usunięciu możliwości wnioskowania o zabezpieczenie terenu polowania, bowiem czynność ta nie ma nic wspólnego z prowadzeniem działań związanych ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt, a tego dotyczy zakres przedmiotowy ust. 4.

Z kolei do regulacji odrębnego ustępu powinna zostać przeniesiona kwestia związana z kontrolą przestrzegania zasad bioasekuracji. Aktualnie, zgodnie z treścią art 11 ust. 4 Pr. Łow., odbywa się ona na wniosek dzierżawców bądź zarządców obwodów łowieckich, co powoduje, **że wnoszącym o kontrolę jest w zasadzie ten sam podmiot, który kontroli podlega**. Inspekcja Weterynaryjna powinna przeprowadzać kontrolę przestrzegania przez osobę uprawnioną do wykonywania polowania albo odstrzału sanitarnego zasad bioasekuracji **z urzędu lub na wniosek**: zarządcy lub dzierżawcy obwodu łowieckiego, wójta (burmistrza, prezydenta miasta), organizacji społecznej, której statutowym celem jest ochrona zwierząt lub ochrona przyrody oraz organizacji społecznej, której statutowym celem jest wspieranie rolnictwa.

Ponadto kontrola prowadzona przez IW obejmować musi dwa poziomy:

- 1) przestrzeganie zasad bioasekuracji polowań i odstrzałów sanitarnych oraz
- 2) okresowe kontrole kół łowieckich pod kątem zabezpieczenia się przez te koła w środki niezbędne do przestrzegania zasad bioasekuracji.

Kolejno proponuje się dodanie przepisu, zgodnie z którym **warunkiem uwzględnienia wniosku** o udzielenie pomocy określonej w ust. 4 pkt 1 jest spełnienie przez dzierżawcę lub zarządcę obwodu łowieckiego oraz osób wykonujących odstrzał sanitarny wymogów formalnych dotyczących zgłoszenia odstrzału sanitarnego wykonywanego na zasadach polowania zbiorowego (odpowiednie stosowanie art. 42 ust. 1 Pr. łow) lub posiadania upoważnienia do wykonywania odstrzału indywidualnego.

4. W art. 2 w pkt 3 proponuje się wprowadzenie **zakazu dokarmiania, nęcenia zwierzyny**, tworzenia pasów zaporowych i innych form wykładania karmy w art. 13, za wyjątkiem sytuacji drastycznego niedoboru żeru naturalnego w zimie, po określeniu i uzgodnieniu ilości, rodzaju i sposobu wykładania karmy.

Aktualnie obowiązuje jedynie możliwość ustanowienia zakazu dokarmiania zwierząt łownych, określona w art. 45 ust. 1 3b oraz art. 46 ust. 3 pkt 3b u.o.z.z., która została ustanowiona w odniesieniu do dzików, jednak jest to metoda niewystarczająca. Utrzymywanie jednocześnie w art. 13 Pr. łow. szerokiej możliwości dokarmiania innych zwierząt prowadzi do bezskuteczności narzędzi z u.o.z.z. Celem proponowanego zakazu jest spowodowanie, że karma dla dzikich zwierząt w ogóle nie będzie wykładana, poza w/w określonym wyjątkiem drastycznego niedoboru żeru.

Jednocześnie w związku z tym, że w praktyce łowieckiej występują najczęściej 3 formy używania tej karmy w ramach gospodarki łowieckiej: dokarmienie, nęcenie zwierzyny oraz tworzenie pasów zaporowych, należy przepisem art. 13 Pr. łow. objąć je wszystkie.

Uzasadnione w tym zakresie jest wprowadzenie tzw. katalogu otwartego z uwagi na to, że ani dokarmianie zwierząt ani tworzenie pasów zaporowych nie jest zdefiniowane poprzez definicję legalną, zatem może być to szereg różnie nazywanych czynności.

5. W art. 2 w pkt 5 proponuje się w odniesieniu do **zasad bioasekuracji podczas polowań i odstrzałów sanitarnych** wprowadzenie:
- 1) zakazu patroszenia potencjalnie zakażonych zwierząt w łowisku,
  - 2) transportu tusz z łowiska do punktu skupu lub utylizacji w sposób uniemożliwiający zanieczyszczenie środowiska tkankami potencjalnie zakażonych zwierząt (krew, wnętrzności)
  - 3) obowiązku powstrzymania się od wykonywania polowania lub odstrzału sanitarnego, o którym mowa w art. 8 ust. 8 Pr. łow. na obszarze, który nie został określony jako zapowietrzony lub zagrożony przed upływem 72 h od

zakończenia wykonywania polowania lub odstrzału sanitarnego na obszarze określonym jako zapowietrzony lub zagrożony.

Regulacje te powinny zostać uwzględnione w rozporządzeniu ministra rolnictwa i rozwoju wsi z dnia 30 stycznia 2020 r. w sprawie zasad bioasekuracji, jakie powinny być przestrzegane podczas polowania lub odstrzału sanitarnego oraz przy wykonywaniu czynności związanych z zagospodarowaniem zwierzęcia łownego z gatunku dzik.

Należy przy tym ustanowić obowiązek prowadzenia książki pobytu na polowaniu, o której mowa w art. 42 b ust. 1 Pr. łow., w formie elektronicznej (art. 2 pkt 6). Uzasadnione jest, aby książka była wyposażona w system blokady możliwości umieszczenia w niej wpisu dotyczącego wyżej opisanego polowania w ciągu 72 h. Dodatkowo w książce ewidencji polowań należy wykazywać zranioną, lecz nieodnalezioną zwierzynę. Termin na wprowadzenie w/w książki ewidencji pobytu na polowania powinien wynosić 3 miesiące od dnia wejścia w życie ustawy.

6. Przepisy Pr. łow. powinny określać **warunki formalne zgłaszania odstrzałów sanitarnych**, zarówno wykonywanych na zasadach polowań zbiorowych, jak i indywidualnych. Zasadą w obu przypadkach jest obowiązek posiadania indywidualnego upoważnienia do prowadzenia odstrzału sanitarnego. W odniesieniu do odstrzału sanitarnego wykonywanego na zasadach polowania zbiorowego zastosowanie powinny znaleźć dodatkowo przepisy art. 42 ab ust. 1, 2 i 6 Pr. łow. Warunkiem prowadzenia takiego odstrzału powinno być jego uprzednie zgłoszenie przez dzierżawcę bądź zarządcę obwodu łowieckiego do urzędu gminy (wójta, burmistrza, prezydenta miasta), a następnie podanie przez ten urząd do publicznej wiadomości informacji o miejscu i czasie prowadzenia odstrzału sanitarnego, z zastrzeżeniem, że informacja przekazywana przez dzierżawcę albo zarządcę obwodu łowieckiego o planowanym odstrzale sanitarnym, a następnie podana do publicznej wiadomości zawiera dodatkowo **wskazanie podstawy prowadzonego odstrzału** w postaci powołania nakazu powiatowego lekarza weterynarii albo

województwa. Odstrzał sanitarny zwierząt na zasadach polowania indywidualnego wykonywany powinien być na podstawie samego indywidualnego upoważnienia, o którym mowa była powyżej, do którego wystawienia jest zobowiązany odpowiednio zarządca lub dzierżawca obwodu łowieckiego, lub dyrektor parku narodowego albo regionalny dyrektor ochrony środowiska, wskazującego imię i nazwisko osoby upoważnionej, gatunek i liczbę sztuk zwierzyny przeznaczonych do odstrzału oraz okres ważności upoważnienia nie dłuższy niż obowiązujący w chwili wystawienia upoważnienia nakaz powiatowego lekarza weterynarii albo wojewody. Osoba upoważniona do wykonania odstrzału sanitarnego w przypadku obecności osób trzecich na obszarze wykonywania odstrzału powinna być obowiązana do poinformowania tych osób o zaplanowanym odstrzale i okazania indywidualnego upoważnienia.

7. Kwestią istotną z perspektywy walki z chorobami zakaźnymi zwierząt jest zapewnienie kontroli postępowania myśliwych z pozyskanymi zwierzętami. W obecnym stanie prawnym znakowanie tusz dotyczy wyłącznie łosi, jeleni, danieli, muflonów, saren i dzików, zaś obowiązek ten spoczywa na podmiocie prowadzącym punkt skupu. Oznacza to, że cała reszta pozyskanej zwierzyny znajduje się poza systemem ewidencjonowania, co w zasadzie wyklucza efektywną kontrolę państwa w odniesieniu do ryzyk związanych z rozprzestrzenianiem się chorób zakaźnych zwierząt. Dlatego proponuje się, aby obowiązek znakowania tusz był określony w art. 42c w sposób dwustopniowy. W pierwszej kolejności dotyczyć powinien myśliwych, którzy pozyskali jakiegokolwiek zwierzę gatunku łownego, a dopiero następnie w odniesieniu do zwierząt podlegających skupowi – ciążyć powinien na przedsiębiorcy prowadzącemu punkt skupu. Konsekwentnie należy dokonać zmian w art. 42b ust. 2 poprzez określenie terminu związanego z odnotowywaniem pozyskanych zwierząt w książce ewidencji polowań (art. 42b ust. 2). Konieczna będzie także zmiana rozporządzenia wydanego na podstawie art. 43 ust. 2 Pr. łow. w sprawie szczegółowych warunków wykonywania polowania oraz znakowania tusz. Zakres przedmiotowy rozporządzenia jako odnoszący się w delegacji ustawowej do art. 42 c powinien ulec rozszerzeniu o zasady znakowania tusz wszystkich zwierząt gatunków łownych. Istotne jest także wprowadzenie zasad, zgodnie z

którymi: 1. Osoba prowadząca punkt skupu odmawia przyjęcia tuszy zwierzyny, jeżeli tusza nie została oznakowana, a wraz z tuszą nie zostało okazane upoważnienie lub dostarczone świadectwo pochodzenia zwierzyny. 2. Osoba prowadząca punkt skupu niezwłocznie powiadamia policję, straż leśną lub straż łowiecką o każdej próbie zaewidencjonowania, kupna lub sprzedaży nieoznakowanej tuszy, na którą nie zostało okazane upoważnienie lub dostarczone świadectwo pochodzenia zwierzyny.

8. Zmiana projektowana w art. 2 pkt 9 ma na celu przywrócenie **okresów ochronnych dzików** poza strefami zainfekowanymi. Proponuje się zmianę delegacji ustawowej określonej w art. 44 ust. 1 Pr. łow. poprzez wskazanie, że okresy ochronne powinny być ustalane, mając na względzie, że całkowite ich zniesienie nie może zagrażać funkcjonalnemu przetrwaniu danego gatunku. W ślad za wyżej opisanymi zasadami mającymi na celu uszczelnienie systemu walki z chorobami zakaźnymi zwierząt, w szczególności w zakresie przestrzegania zasad bioasekuracji podczas polowań i odstrzałów sanitarnych, a także całokształtu bezpiecznego z punktu widzenia sanitarnego postępowania z pozyskaną zwierzyną, konieczne jest wprowadzenie zmian w przepisach karnych.
9. Sankcją wykroczeniową powinny zostać objęte zachowania polegające na naruszeniu obowiązku zgłoszenia polowania zbiorowego do urzędu gminy lub oznakowania obszaru polowania tablicami ostrzegawczymi, zaniechanie dokonania oznakowania tusz przez myśliwych, zaniechanie wpisów w książce ewidencji polowania oraz naruszenie zakazu dokarmiania i nęcenia zwierzyny. Łamanie wyżej wskazanych nakazów i zakazów godzi nie tylko w bezpieczeństwo publiczne, ale i zwiększa ryzyko rozprzestrzeniania chorób zakaźnych zwierząt. Określony w art. 51 pkt 7a Pr. łow. czyn polegający na **nieprzestrzeganiu zasad bioasekuracji** podczas polowania lub odstrzału sanitarnego, o którym mowa w art. 8 ust. 8, oraz przy wykonywaniu czynności związanych z zagospodarowaniem pozyskanej zwierzyny powinien stanowić **przestępstwo** (art. 52 Pr. łow.), nie zaś wykroczenie. Trzeba mieć na uwadze regulacje art. 78 pkt 5 i 6 u.o.z.z., zgodnie z którymi przestępstwem jest

udaremnianie lub utrudnianie wykonania czynności wynikających z nakazów organów Inspekcji Weterynaryjnej wydanych w związku ze zwalczaniem choroby zakaźnej zwierząt oraz udaremnianie lub utrudnianie wykonanie odstrzału sanitarnego nakazanego przez powiatowego lekarza weterynarii lub wojewodę (podlegającym karze grzywny, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3). Ustawodawca uznał zatem, że zachowania polegające na przeszkadzaniu w czynnościach, mających na celu walkę z chorobami zakaźnymi zwierząt stanowi przestępstwo. Tak samo społecznie szkodliwe jest nieprzestrzeganie zasad bioasekuracji podczas wykonywania polowania lub odstrzału sanitarnego, bowiem podobnie jak przestępstwa określone w art. 78 pkt 5 i 6 u.o.z.z. prowadzą w efekcie do zagrożenia rozprzestrzeniania się choroby zakaźnej zwierząt, w związku z tym konsekwentnie odpowiedzialność karna za nie powinna zostać zaostrzona.

10. Konsekwentnie zatem powinno dojść do zmian w art. 52 i 53 Pr. łow. Wykonywanie odstrzału zwierząt bez wymaganego prawem zgłoszenia do urzędu polowania zbiorowego albo odstrzału sanitarnego w takiej formie lub bez upoważnienia indywidualnego lub bez wpisu do elektronicznej książki polowań lub bez oznakowania terenu, na którym wykonywane są czynności w formie zbiorowej, a także nieprzestrzeganie zasad bioasekuracji podczas polowania lub odstrzału sanitarnego, a także naruszanie zakazów i nakazów na obszarach niewchodzących w skład obwodów łowieckich (art. 26) lub na których obowiązuje zakaz polowania (art. 27d) powinno **być kwalifikowane jako przestępstwo.**

Ponadto proponuje się uchylene przepis art. 52 pkt 8. Pamiętać należy, że nowelizacją z dnia 14 grudnia 2017 r. do art. 51 ust. 1 Pr. łow. dodano pkt 8, zakazujący umyślnego utrudniania lub uniemożliwiania wykonywanie polowania pod groźbą odpowiedzialności za wykroczenie (ustawa z dnia 14 grudnia 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, Dz. U. z 2018 r., poz. 50). Przepis ten bardzo szybko został

jednak uchylony i w efekcie **obowiązywał niecałe 3 miesiące** (ustawa z dnia 22 marca 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo łowieckie oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. z 2018 r., poz. 651). **Ustawodawca zatem w 2018 r. uznał, że nawet sankcja za wykroczenie jest w takiej sytuacji nieadekwatna i ją uchylił.** Po niecałych 2 latach z kolei wprowadzono w odniesieniu do tego samego czynu sankcję za przestępstwo, co uznać należy za daleko idącą niekonsekwencję ustawodawcy, a także ingerencję w bezpieczeństwo prawne obywateli. Na przestrzeni bowiem zaledwie 2 lat ten sam czyn: (1) nie był karalny, (2) był zabroniony jako wykroczenie, (3) nie był karalny, (4) został zabroniony jako przestępstwo. Zatem ten sam człowiek, obywatel RP w przeciągu tak krótkiego czasu może w odniesieniu do tego samego zachowania raz być obwinionym o wykroczenie, raz oskarżonym o przestępstwo, a dwa razy osobą niepodlegającą odpowiedzialności karnej. Z perspektywy prawnokarnej taką sytuację należy ocenić wysoce krytycznie.

11. Należy ponadto przewidzieć odpowiedzialność karną, o której mowa w art. 53 w sytuacjach, w których myśliwy pozyskuje zwierzynę objętą obowiązkiem odstrzału sanitarnego bez wymaganych prawem dokumentów lub bez wykazania jej w upoważnieniu do wykonywania polowania indywidualnego. W tym celu należy dodać pkt. 7 w art. 53. Wskazać trzeba, że w/w przypadki są szczególnie niebezpieczne z punktu widzenia epidemiologicznego. Stosowanie do nich przewidzianej w art. 51 pkt 6 i 7 odpowiedzialności za wykroczenie jest karą nieadekwatną do przewinienia i zagrożenia, jakie za sobą niesie. Z kolei świadome niedopełnienie warunków polowania bądź odstrzału sanitarnego jako wypełniające definicję kłusownictwa określoną w art. 4 ust. 3 Pr. łow. („kłusownictwo oznacza działanie zmierzające do wejścia w posiadanie zwierzyny w sposób niebędący polowaniem albo z naruszeniem warunków dopuszczalności polowania”) powinno zostać spenalizowane w art. 53 pkt 8.

Art. 3 projektu ustawy przewiduje zmiany w ustawie z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. z 2019 r., poz. 284), zgodnie z którymi uchylone zostaną przepisy,

wprowadzone na mocy ustawy z dnia 20 grudnia 2019 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia załączania chorób zakaźnych zwierząt, dopuszczające używanie w celach łowieckich broni wyposażonej **w tłumiki huk, która ma status broni szczególnie niebezpiecznej**, w rozumieniu art. 10 ust. 5 ustawy o broni i amunicji. Zasadą jest zakaz wydawania pozwolenia na tego rodzaju broń. Aktualnie jednym z wyjątków od tej zasady objęte jest wykorzystywanie takiej broni w celach łowieckich. Wysoce niepokojące jest przy tym szerokie określenie przez projektodawcę wyjątku w postaci celów łowieckich. **Zatem każdy myśliwy może skutecznie wystąpić dziś o pozwolenie na broń, mającą ustawowy status szczególnie niebezpiecznej.** Niezależnie od powyższego, zezwolenie myśliwym na stosowanie broni szczególnie niebezpiecznej, nawet w odniesieniu do odstrzałów sanitarnych, ocenić należy jako nieproporcjonalną regulację w stosunku do związanych z tym zagrożeń. Pamiętać należy, że na mocy ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o zmianie ustawy - Prawo łowieckie oraz niektórych innych ustaw, osoby posiadające pozwolenie na broń w celach łowieckich obowiązane są raz na 5 lat przedstawić właściwemu organowi Policji orzeczenia lekarskie i psychologiczne, wystawione nie wcześniej niż 3 miesiące przed upływem tego terminu. Tymczasem w związku z brakiem określenia w w/w nowelizacji terminu wykonania pierwszego badania po wejściu w życie nowego brzmienia art. 15 ust. 4 ustawy z dnia 21.5.1999 r. o broni i amunicji, istnieje obawa, że do dnia dzisiejszego myśliwi takich badań nie wykonali. W takiej sytuacji uchwalenie przepisów pozwalających tym osobom na używanie broni szczególnie niebezpiecznej stanowi dodatkowo realne narażenie społeczeństwa na niebezpieczeństwo.

W art. 6 projektu przewidziano, że osoba posiadająca przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy pozwolenie na broń wydane w celu określonym w art. 10 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. z 2019 r. poz. 284) jest obowiązana przedstawić właściwemu organowi Policji orzeczenia lekarskie i psychologiczne, o którym mowa w art. 15 ust. 4 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

W art. 4 projektu proponuje się dokonanie zmiany ustawy z dnia 13 czerwca 2019 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu

wojskowym lub policyjnym. Zasadne jest uchylene art. 61 ust. 8 pkt 2a, zgodnie z którym wyroby o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym sprzedaje się zarządcom lub dzierżawcom obwodów łowieckich oraz członkom Polskiego Związku Łowieckiego posiadającym pozwolenie na broń do celów łowieckich, a także uprawnienia do wykonywania polowania - wyłącznie w zakresie tłumików dźwięku (huku);

W art. 5 projektu wprowadza zmianę w ustawie z dnia 29 stycznia 2004r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1557) tj.: proponuje się wprowadzenie etatu pracowniczego na poziomie powiatowego inspektoratu weterynarii, którego zadania będą dotyczyły prowadzenia kontroli przestrzegania zasad bioasekuracji w związku z chorobami zakaźnymi zwierząt. Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 1 Inspekcja realizuje, w celu zapewnienia ochrony zdrowia publicznego, zadania z zakresu ochrony zdrowia zwierząt. Z kolei ust. 2 pkt 1 stanowi, że Inspekcja wykonuje swoje zadania w szczególności przez zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt, w tym chorób odzwierzęcych. Proponuje się dodanie w art. 11 ustawy o IW przepisu, zgodnie z którym w przypadku stwierdzenia stanu epidemii w odniesieniu chorób zakaźnych zwierząt w ramach inspektoratów weterynarii powołuje się stanowisko ds. kontroli realizacji zadań związanych ze zwalczaniem i zapobieganiem rozprzestrzenianiu się choroby.

Jeśli chodzi o finansowanie takiego stanowiska, zastosowanie mają przepisy art. 12 ustawy o IW. Koszty działalności Inspekcji i wykonywania zadań, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3, są pokrywane z budżetu państwa (ust. 1). W budżetach wojewodów wyodrębnia się środki przeznaczone na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt i chorób odzwierzęcych podlegających obowiązkowi zwalczania, w tym na odszkodowania, zapomogi i nagrody oraz zadania wynikające z planów gotowości zwalczania chorób zakaźnych zwierząt (ust. 3 pkt 1). Zgodnie z zestawieniem rezerw celowych na 2020 r. w poz. 12 znajduje się zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt (w tym finansowanie programów zwalczania), badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez Komisję Europejską oraz dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej, w tym na wypłatę wynagrodzeń dla lekarzy,

wyznaczonych na podstawie art. 16 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej – 312 344 tys.
zł. Rezerwa ta pozostaje w gestii Ministra Rolnictwa.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem UE.

Warszawa, 1 czerwca 2021 r.

BAS-WAPM-1224/21

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L.dz. DS.MAO, 944/21

Data wpływu 9.06.2021 r.

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt oraz niektórych innych ustaw (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Małgorzata Tracz)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2021 r. poz. 483) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt oraz niektórych innych ustaw przewiduje zmiany w ustawach:

1. z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt¹ (dalej: OZZ);
2. z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie² (dalej: Prawo łowieckie);
3. z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji³ (dalej: ustawa o broni i amunicji);
4. z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej⁴ (dalej: ustawa IW);
5. z dnia 13 czerwca 2019 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym⁵ (dalej: ustawa o wytwarzaniu i obrocie).

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1421.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 1683, ze zm.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 995.

⁴ Dz. U. z 2021 r. poz. 306.

⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 1545.

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. SP5-LP.020.167.6.2021

Data wpływu 08.06.2021 r.

Proponowane zmiany w OZZ mają na celu m.in. (1) wprowadzenie definicji odstrzału sanitarnego oraz bezpośrednich i pośrednich sposobów zapobiegania lub zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, (2) ustanowienie zasady, zgodnie z którą pośrednie metody zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych zwierząt należy traktować priorytetowo na każdym etapie postępowania, mając na uwadze aktualny stan wiedzy naukowej i analizę faktycznego zagrożenia, (3) wprowadzenie zasady, zgodnie z którą transport martwych dzików i ich części do utylizacji powinien odbywać się do miejsc możliwie najbliższych względem miejsca odstrzału sanitarnego oraz (4) usprawnienie programu odszkodowawczego dla rolników za likwidację świń.

Zmiany w Prawie łowieckim dotyczą m.in. (1) określenia zasad przeprowadzania odstrzału sanitarnego, (2) zmian w zakresie pomocy udzielanej przez Policję, Straż Graniczną, Państwową Straż Pożarną lub Inspekcję Weterynaryjną przy zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, (3) kontroli przestrzegania w trakcie odstrzału sanitarnego zasady bioasekuracji, (4) wprowadzenia zakazu dokarmiania zwierzyny, nęcenia zwierzyny, tworzenia pasów zaporowych i innych form wykładnia karmy, z wyjątkiem sytuacji drastycznego niedoboru żeru naturalnego w zimie, (5) zmiany obowiązków sprawozdawczych Polskiego Związku Łowieckiego, (6) uszczegółowienia sposobów przestrzegania zasady bioasekuracji podczas polowania lub odstrzału sanitarnego, (7) zmiany osoby obowiązanej do znakowania tusz pozyskanej zwierzyny, (8) zmiany delegacji ustawowej do wydania rozporządzenia określającego okresy polowań na zwierzęta łowne oraz (9) zmiany przepisów karnych.

Zmiany w ustawie o broni i amunicji mają na celu uchylenie przepisów umożliwiających udzielanie – do celów odstrzału sanitarnego – pozwolenia na broń szczególnie niebezpieczną w postaci broni palnej wyposażonej w tłumik huk lub przystosowanej do strzelania z użyciem tłumika huk.

Zmiany w ustawie IW przewidują, że w razie stwierdzenia stanu epidemii wywołanej rozprzestrzenianiem się chorób zakaźnych zwierząt w inspektoratach Inspekcji Weterynaryjnej powoływane będą stanowiska do spraw kontroli realizacji zadań związanych ze zwalczaniem i zapobieganiem rozprzestrzenianiu się choroby.

Zmiany w ustawie o wytwarzaniu i obrocie mają na celu uchylenie przepisów zezwalających na sprzedaż tłumików huk zarządcom lub dzierżawcom obwodów łowieckich oraz członkom Polskiego Związku Łowieckiego posiadającym pozwolenie na broń do celów łowieckich, a także uprawnienia do wykonywania polowania.

Projekt zawiera przepisy przejściowe. Ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Ze względu na przedmiot projektu ustawy należy przywołać:

- dyrektywę Rady z dnia 18 czerwca 1991 r. w sprawie kontroli nabywania i posiadania broni (91/477/EWG)⁶,
- dyrektywę Rady 2002/60/WE z dnia 27 czerwca 2002 r. ustanawiającą przepisy szczególne w celu zwalczania afrykańskiego pomoru świń oraz zmieniającą dyrektywę 92/119/EWG w zakresie choroby cieszyńskiej i afrykańskiego pomoru świń⁷ (dalej: dyrektywa 2002/60/WE),
- rozporządzenie parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniające i uchylające niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt („Prawo o zdrowiu zwierząt”)⁸ (dalej: rozporządzenie 2016.429),
- rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2021/605 z dnia 7 kwietnia 2021 r. ustanawiające szczególne środki zwalczania afrykańskiego pomoru świń⁹ (dalej: rozporządzenie 2021/605).

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

3.1. Dyrektywa 2002/60/WE ustanawia minimalne środki wspólnotowe zwalczania afrykańskiego pomoru świń (art. 1). Środki te obejmują m.in. środki w przypadku, gdy istnieje podejrzenie lub stwierdzono wystąpienie afrykańskiego pomoru świń u dzików (art. 15 i art. 16 dyrektywy 2002/60/WE). Wdrożenie dyrektywy 2002/60/WE do polskiego systemu prawa nastąpiło przede wszystkim na mocy OoZ.

Rozporządzenie 2016/429 ustanawia przepisy dotyczące zapobiegania chorobom zwierząt przenoszonym się lub przenoszonym na zwierzęta lub na ludzi oraz przepisy dotyczące zwalczania takich chorób (art. 1). Rozporządzenie ma zastosowanie do zwierząt utrzymywanych i do zwierząt dzikich (art. 2 ust. 1 lit. a) i dotyczy m.in. afrykańskiego pomoru świń (art. 5 ust. 1 lit a ppkt (iii)).

Rozporządzenie 2021/605 przewiduje szczególne środki, które mają być stosowane przez czas określony w zakresie zwalczania chorób w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń (art. 1).

Zmiany przewidziane w art. 1 i art. 2 projektu należy uznać za niesprzeczne z dyrektywą 2002/60/WE oraz rozporządzeniem 2016/429 i rozporządzeniem 2021/605.

3.2. Zmiany w ustawie o broni i amunicji oraz w ustawie o wytwarzaniu i obrocie należy ocenić w kontekście dyrektywy 91/477/EWG. Dyrektywa reguluje zasady nabywania broni palnej należącej do kategorii określonych w

⁶ Dz. Urz. WE L 256 z 13.9.1991 r., s. 51, ze zm.

⁷ Dz. Urz. WE L 192 z 20.7.2002 r., s. 27, ze zm.

⁸ Dz. Urz. UE L 84 z 31.3.2016 r., s. 1, ze zm.

⁹ Dz. Urz. UE L 129 z 15.4.2021 r., s. 1., ze zm.

załączniku do dyrektywy. Należy zaznaczyć, że dyrektywa 91/47/EWG nie obejmuje zakresem swojej regulacji tłumików huków. Równocześnie, dyrektywa pozostaje bez uszczerbku dla stosowania przepisów prawa krajowego dotyczących myślistwa z użyciem broni, zgodnie z prawem nabytej i posiadanej zgodnie z dyrektywą (art. 2 ust. 1). Dyrektywa zezwala państwom członkowskim na przyjęcie przepisów surowszych niż w niej przewidziane (art. 3). W razie przyjęcia przepisów surowszych niż minimalna norma wynikająca z dyrektywy, państwa członkowskie notyfikują te przepisy Komisji (art. 15 ust. 4).

Można zatem uznać, że zmiany przewidziane w art. 3 i art. 5 projektu nie są sprzeczne z dyrektywą. Z drugiej strony, zakaz wydawania – do celów odstrzału sanitarnego – pozwoleń na broń wyposażoną w tłumik huków lub przystosowaną do strzelania z użyciem tłumika huków może być uznany za przepis surowszy niż normy określone w dyrektywie. Oznacza to konieczność notyfikowania tych przepisów Komisji Europejskiej. Notyfikacja powinna zostać dokonana już po przyjęciu projektowanych przepisów i nie ma wpływu na przebieg postępowania ustawodawczego.

4. Konkluzja

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz niektórych innych ustaw jest objęty zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.

Projekt nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Autor:

Bartosz Pawłowski

ekspert ds. legislacji

Biuro Analiz Sejmowych

Akceptował:

Wicedyrektor

Biura Analiz Sejmowych

Przemysław Sobolewski

Warszawa, 1 czerwca 2021 r.

BAS-WAPM-1225/21

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

SEKRETARIAT Z-CY SZEFKA r/S
L.dz. DS. 1120.344, 21 (2)
Data wpływu 9.06.2021 r.

Opinia w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt oraz niektórych innych ustaw (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Małgorzata Tracz) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt oraz niektórych innych ustaw przewiduje zmiany w ustawach:

1. z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt¹ (dalej: OZZ);
2. z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie² (dalej: Prawo łowieckie);
3. z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji³ (dalej: ustawa o broni i amunicji);
4. z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej⁴ (dalej: ustawa IW);
5. z dnia 13 czerwca 2019 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym⁵ (dalej: ustawa o wytwarzaniu i obrocie).

Proponowane zmiany w OZZ mają na celu m.in. (1) wprowadzenie definicji legalnego odstrzału sanitarnego oraz bezpośrednich i pośrednich sposobów zapobiegania lub zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, (2) ustanowienie zasady, zgodnie z którą pośrednie metody zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych zwierząt należy traktować priorytetowo na każdym etapie postępowania, mając na uwadze aktualny stan wiedzy naukowej i analizę faktycznego zagrożenia, (3) wprowadzenie zasady, zgodnie z którą transport martwych dzików i ich części do utylizacji powinien odbywać się do miejsc możliwie najbliższych względem miejsca odstrzału sanitarnego oraz (4) usprawnienie programu odszkodowawczego dla rolników za likwidację świń.

Zmiany w Prawie łowieckim dotyczą m.in. (1) określenia zasad przeprowadzania odstrzału sanitarnego, (2) zmian w zakresie pomocy udzielanej przez Policję, Straż Graniczną, Państwową Straż Pożarną lub Inspekcję

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1421.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 1683, ze zm.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 995.

⁴ Dz. U. z 2021 r. poz. 306.

⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 1545.

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. SPS-WP.020.167.7.2021

Data wpływu 08.06.2021 r.

Weterynaryjną przy zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, (3) kontroli przestrzegania w trakcie odstrzału sanitarnego zasady bioasekuracji, (4) wprowadzenia zakazu dokarmiania zwierzyny, nęcenia zwierzyny, tworzenia pasów zaporowych i innych form wykładnia karmy, z wyjątkiem sytuacji drastycznego niedoboru żeru naturalnego w zimie, (5) zmiany obowiązków sprawozdawczych Polskiego Związku Łowieckiego, (6) uszczegółowienia sposobów przestrzegania zasady bioasekuracji podczas polowania lub odstrzału sanitarnego, (7) zmiany osoby obowiązanej do znakowania tusz pozyskanej zwierzyny oraz (8) zmiany delegacji ustawowej do wydania rozporządzenia określającego okresy polowań na zwierzęta łowne.

Zmiany w ustawie o broni i amunicji mają na celu uchylenie przepisów umożliwiających udzielanie – do celów odstrzału sanitarnego – pozwolenia na broń szczególnie niebezpieczną w postaci broni palnej wyposażonej w tłumik huk lub przystosowanej do strzelania z użyciem tłumika huk.

Zmiany w ustawie IW przewidują, że w razie stwierdzenia stanu epidemii wywołanej rozprzestrzenieniem się chorób zakaźnych zwierząt w inspektoratach Inspekcji Weterynaryjnej powoływane będą stanowiska do spraw kontroli realizacji zadań związanych ze zwalczaniem i zapobieganiem rozprzestrzenianiu się choroby.

Zmiany w ustawie o wytwarzaniu i obrocie mają na celu uchylenie przepisów zezwalających na sprzedaż tłumików huk zarządcom lub dzierżawcom obwodów łowieckich oraz członkom Polskiego Związku Łowieckiego posiadającym pozwolenie na broń do celów łowieckich, a także uprawnienia do wykonywania polowania.

Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Poselski projekt ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt oraz niektórych innych ustaw **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej** w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu.

Autor:

Bartosz Pawłowski

ekspert ds. legislacji

w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:

Wicedyrektor

Biura Analiz Sejmowych

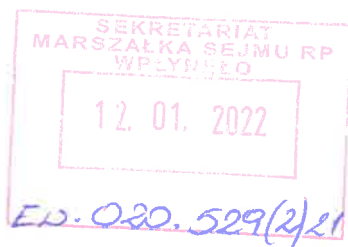
Sobolewski

Przemysław Sobolewski

Małgorzata Tracz
Posłanka na Sejm

Warszawa, dnia 11 stycznia 2022 r.

SEKRETARIAT
WICEMARSZAŁKA SEJMU RP
11.01.2022
Data wpływu.....
Znak akt.....

Szanowna Pani
Małgorzata Gosiewska
Wicemarszałek Sejmu RP

Szanowna Pani Marszałek!

W odpowiedzi na znak: SPS-WP.020.167.10.2021 dotyczące projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt oraz niektórych innych ustaw, przekazuję w załączeniu uzupełnienie uzasadnienia przedmiotowego projektu.

Z poważaniem

Małgorzata Tracz

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDENTA

L.dz. SPS-WP.020.167-15.2021

Data wpływu 12.01.2022r.

Projekt niesie za sobą koszty dla budżetu państwa.

Utworzenie stanowiska na poziomie powiatowego inspektoratu weterynarii na obszarze objętym występowaniem wirusa ASF (maksymalnie 305 nowych wakatów w skali kraju), którego zadania będą dotyczyły prowadzenia kontroli przestrzegania zasad bioasekuracji w związku z chorobami zakaźnymi zwierząt, stanowiłoby koszt dla budżetu państwa w maksymalnej kwocie 40 milionów zł rocznie. Kwota ta sfinansowana byłaby w ramach środków budżetowych określonych w części 81 – rezerwa ogólna, dział 758 – różne rozliczenia, rozdział 75817 – ogólna rezerwa budżetowa Rady Ministrów w projekcie ustawy budżetowej na rok 2022.

Przeprowadzanie kontroli polowań i odstrzałów sanitarnych pod kątem przestrzegania zasad bioasekuracji oraz zmiana priorytetów z odstrzału sanitarnego na poszukiwanie padłych dzików byłyby sfinansowane w ramach środków budżetowych określonych w części 83 – rezerwa celowa, dział 758 – różne rozliczenia, rozdział 75818 – rezerwy ogólne i celowe, poz. 12 przeznaczonych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt (w tym finansowanie programów zwalczania), badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez Komisję Europejską oraz dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej, w tym na wypłatę wynagrodzeń dla lekarzy wyznaczonych na podstawie art. 16 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej oraz środków budżetowych określonych w części 85 – budżety wojewodów, dział 010 – rolnictwo i łowiectwo, rozdział 01022 – zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego poprzez przesunięcie środków przeznaczonych w projekcie ustawy budżetowej na rok 2022. Zmiana priorytetów z odstrzału sanitarnego na poszukiwanie padłych dzików pozwoli na sfinansowanie powyższych działań bez zwiększania wydatków budżetu państwa poprzez przesunięcie znacznej części środków przeznaczonych na odstrzał sanitarny (około 80 milionów zł w 2021 roku) na poszukiwanie padłych dzików (około 3 miliony zł w 2021 roku) i przeprowadzanie kontroli weterynaryjnej przestrzegania zasad bioasekuracji na polowaniach.

Powyższe zmiany przyniosą za sobą pozytywne skutki społeczne i gospodarcze ze względu na ograniczenie rozprzestrzeniania się epidemii ASF w Polsce poprzez przyjęcie skuteczniejszej formy walki z rozprzestrzenianiem się wirusa oraz wzmożonej kontroli przestrzegania zasad bioasekuracji.

Priorytetem w zakresie zapobiegania dalszemu rozprzestrzenianiu się ASF oraz jego zwalczania powinna być bioasekuracja jako najmniej dolegliwa

metoda dla zwierząt oraz ludzi. Choć przepisy projektu ustawy nie obejmują regulacji dotyczących włączenia do systemu rekompensat z tytułu wdrożenia bioasekuracji także małych gospodarstw rolnych (do 50 świń), osiągnięcie jej celów wymaga tej zmiany, która powinna zostać uwzględniona w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. W związku z tym wsparcie finansowe w zakresie wdrażania środków bioasekuracji rolników w gospodarstwach rolnych do 50 sztuk świń oraz zawarte w ustawie usprawnienie wypłaty odszkodowań za świnie zabite lub poddane ubojowi z nakazu organów Inspekcji Weterynaryjnej byłoby sfinansowane w ramach środków budżetowych przeznaczonych na te cele, a określonych w Tabeli 7 – plan finansowy Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, wydatki – pomoc finansowa w ramach refundacji wydatków poniesionych przez producentów świń na dostosowanie gospodarstw do wymogów utrzymywania świń – bioasekuracja, pomoc finansowa dla producentów świń w związku z zakazem utrzymywania lub wprowadzania do gospodarstwa świń oraz pomoc finansowa dla producenta rolnego na sfinansowanie nieuregulowanych zobowiązań cywilnoprawnych – nieoprocentowana pożyczka dla producentów świń, stanowiącego załącznik do projektu ustawy budżetowej na rok 2022 oraz w ramach środków finansowych przeznaczonych na poddziałania 5.1 – Wsparcie inwestycji w środki zapobiegawcze, których celem jest ograniczenie skutków prawdopodobnych klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof, objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Zmiany te będą za sobą niosły pozytywne skutki społeczne i gospodarcze dla rolników zajmujących się hodowlą świń poprzez objęcie nowych grup rolników zabezpieczeniem (bioasekuracja) przed zakażeniem zwierząt oraz odszkodowaniami w przypadku ewentualnych strat. Jednocześnie wzmocnienie poziomu bioasekuracji spowoduje, że liczba zabijanych świń z nakazów Inspekcji Weterynaryjnej powinna spaść, a co za tym idzie również skala wypłacanych odszkodowań.

Projekt nie niesie za sobą kosztów dla budżetów jednostek samorządowych. Uchylenie nakazu zamykania przejść dla zwierząt oraz budowy innych ogrodzeń uniemożliwiających migrację zwierząt będzie niosło pozytywne skutki finansowe poprzez obniżenie wydatków budżetowych jednostek samorządowych, które są zarządcami dróg.

Wprowadzenie elektronicznej książki ewidencji polowań, obowiązku znakowania tusz oraz zakazu dokarmiania stanowić będzie koszty własne Polskiego Związku Łowieckiego i nie niesie za sobą kosztów dla budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządowych. Wprowadzenie powyższych rozwiązań będzie miało pozytywne skutki finansowe ze względu na ograniczenie kłusownictwa, co ograniczy związane z nim straty Skarbu Państwa (elektroniczna książka ewidencji polowań i znakowanie tusz) oraz będzie stanowić znaczną

oszczędność rzędu około 20 milionów zł rocznie dla Polskiego Związku Łowieckiego (zakaz dokarmiania).

Założenia do aktów wykonawczych

1. Projekt ustawy zakłada dodanie ust. 9e w art. 8 ustawy Prawo łowieckie, który zawiera upoważnienie ustawowe do wydania przez ministra właściwego do spraw leśnictwa i łowiectwa rozporządzenia określającego **wzór indywidualnego upoważnienia**, o którym mowa w ust. 9 ustawy, mając na uwadze zapewnienie jednolitego upoważnienia na obszarze całego kraju.

Powyższe rozporządzenie powinno być wydane na analogicznych zasadach, jak to określające wzór upoważnienia do wykonywania polowania indywidualnego (rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie szczegółowych warunków wykonywania polowania i znakowania tusz, Dz.U. z 2005 r., nr 61, poz. 548 ze zm.), z tą różnicą, że uwzględniać będzie specyfikę odstrzału sanitarnego.

Rozporządzenie powinno uwzględniać, że odstrzał sanitarny odbywa się na podstawie indywidualnego upoważnienia, do którego wystawienia jest obowiązany odpowiednio zarządca lub dzierżawca obwodu łowieckiego, lub dyrektor parku narodowego albo regionalny dyrektor ochrony środowiska. Wzór upoważnienia powinien zawierać w szczególności imię i nazwisko osoby upoważnionej, gatunek i liczbę sztuk zwierzyny przeznaczonej do odstrzału, nakaz, na podstawie którego przeprowadzany jest odstrzał sanitarny oraz termin ważności upoważnienia. Jednocześnie rozporządzenie powinno uwzględniać, że termin ważności upoważnienia nie może być dłuższy niż termin obowiązywania wydanego przez powiatowego lekarza weterynarii albo wojewodę nakazu przeprowadzenia odstrzału sanitarnego zwierząt.

2. Projekt ustawy zakłada dodanie ust. 2 w art. 34a ustawy Prawo łowieckie, który zawiera upoważnienie ustawowe do wydania przez ministra właściwego do spraw leśnictwa i łowiectwa **rozporządzenia określającego wzór sprawozdania** z realizacji w poprzednim łowieckim roku gospodarczym zadania, o którym mowa w art. 34 pkt 11a (podejmowanie działań mających na celu zwalczanie i zapobieganie rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych zwierząt

łownych) oraz zakres informacji i danych, które w sprawozdaniu mają być zawarte.

Sprawozdanie powinno obejmować w szczególności: liczbę zabitych dzików z określeniem liczby zabitych dzików w ramach odstrzału sanitarnego oraz informację o ustalonym poziomie zakażeń oraz wysokość środków finansowych uzyskanych przez Polski Związek Łowiecki z tytułu odstrzału sanitarnego dzików oraz środków finansowych przeznaczonych na realizację zadania, o którym mowa w art. 34 ust.11a, w tym związanych z zakupem środków związanych z bioasekuracją polowań i odstrzałów sanitarnych oraz wysokość środków finansowych przeznaczonych i wykorzystanych na wynajdywanie padłych dzików. Dodatkowo sprawozdanie powinno zawierać informację na temat środków finansowych przeznaczanych na dokarmianie zwierząt na terenie objętym zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt (pozwoli to na określenie, jaka jest skala tego dokarmiania, a następnie na wyciągnięcie wniosków co do tego, czy w związku z daną chorobą zakaźną może ono być prowadzone. Przykładowo – praktykowane dokarmianie zwierząt w strefach objętych ASF prowadzi do tego, że zakaz dokarmiania dzików ustanowiony w związku ze zwalczaniem w/w choroby staje się iluzoryczny. W związku z tym kontrola rozmiarów dokarmiania zwierząt jest ważnym elementem strategii zwalczania chorób zakaźnych, zaś narzędziem do jej przeprowadzenia jest obowiązek sprawozdawczy w zakresie także tych danych).

Dane i informacje zwarte w sprawozdaniu powinny być na tyle kompleksowe, by pozwalać na całościową kontrolę wydatkowania środków związanych ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt.

3. Projekt ustawy zakłada zmianę ust. 10b w art. 42 ustawy Prawo łowieckie, który zawiera upoważnienie ustawowe do wydania przez ministra właściwego do spraw rolnictwa rozporządzenia określającego **zasady bioasekuracji, jakie powinny być przestrzegane** podczas polowania lub odstrzału sanitarnego niektórych gatunków zwierząt łownych oraz przy wykonywaniu czynności związanych z zagospodarowaniem pozyskanej zwierzyny, mając na względzie zapobieganie rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych zwierząt za pośrednictwem odstrzelonych zwierząt łownych lub ich części, lub osób uprawnionych do wykonywania polowania lub w wyniku czynności wykonywanych przez te osoby, oraz uwzględniając wytyczne Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa żywności w zakresie zasad bioasekuracji wydanych dla właściwej choroby zakaźnej.

Zakres przedmiotowy w/w rozporządzenia jest ściśle związany z tym, jakiej choroby zakaźnej dotyczy lub jakiego gatunku zwierząt. Każdorazowo rozporządzenie powinno uwzględniać zasady określone przez ustawę w art. 42 ust. 10 a. Wynika z nich, że przestrzeganie zasad bioasekuracji podczas polowania lub odstrzału sanitarnego, o którym mowa w art. 8 ust. 8 Prawa łowieckiego, oraz przy wykonywaniu czynności związanych z zagospodarowaniem pozyskanej zwierzyny polega w szczególności na:

- zakazie patroszenia potencjalnie zakażonych zwierząt w łowisku;
- transporcie tusz z łowiska do punktu skupu lub utylizacji w sposób uniemożliwiający zanieczyszczenie środowiska tkankami potencjalnie zakażonych zwierząt (krew, wnętrzności);
- powstrzymaniu się od wykonywania polowania lub odstrzału sanitarnego, o którym mowa w art. 8 ust. 8, na obszarze, który nie został określony jako zapowietrzony lub zagrożony przed upływem 72h od zakończenia wykonywania polowania lub odstrzału sanitarnego na obszarze określonym jako zapowietrzony lub zagrożony.

Powyższe punkty stanowią minimalne założenia do każdego rozporządzenia wydanego na podstawie art. 42 ust. 10 b Prawa łowieckiego.

Ponadto biorąc pod uwagę cel projektowanej ustawy, jakim jest zapobieganie i zwalczanie afrykańskiego pomoru świń, zasadne jest wydanie nowego aktu wykonawczego, zastępującego rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 30 stycznia 2020 r. w sprawie zasad bioasekuracji, jakie powinny być przestrzegane podczas polowania lub odstrzału sanitarnego oraz przy wykonywaniu czynności związanych z zagospodarowaniem zwierzęcia łownego z gatunku dzik (Dz.U. z 2020 r., poz. 160). W nowym rozporządzeniu konieczne jest uwzględnienie w/w punktów, wynikających z art. 42 ust. 10a Prawa łowieckiego oraz zachowanie zasad z rozporządzenia z 2020 r., z następującymi modyfikacjami:

- w zakresie wykonywania czynności związanych z zagospodarowaniem pozyskanych dzików należy względem obowiązującego rozporządzenia uściślić pierwszy termin wykonywania poszczególnych obowiązków w postaci:
  - zachowania zasad higieny niezbędnych do ograniczenia ryzyka rozprzestrzeniania się afrykańskiego pomoru świń, w szczególności mycia i odkażania rąk oraz obuwia – powinno to nastąpić po raz pierwszy zaraz po zapakowaniu dzików do pojemników lub worków oraz zostać powtórzone na dalszych etapach postępowania z tuszami tyle razy, ile to niezbędne dla zachowania bezpieczeństwa i higieny,

- o przeprowadzenia odkażania miejsca patroszenia oraz innych miejsc zanieczyszczonych krwią, wydzielinami lub wydaliniami odstrzelonych dzików – powinno nastąpić od razu po dokonaniu polowania lub odstrzału sanitarnego oraz następnie po każdej czynności wiążącej się z zanieczyszczeniem krwią, wydzielinami lub wydaliniami odstrzelonych dzików,
  - o dokonania czyszczenia i odkażenia przedmiotów, które mogą spowodować rozprzestrzenianie się afrykańskiego pomoru świń, w tym narzędzi i noży używanych podczas patroszenia odstrzelonych dzików – powinno nastąpić od razu po dokonaniu polowania lub odstrzału sanitarnego oraz następnie po każdej czynności wiążącej się z zanieczyszczeniem krwią, wydzielinami lub wydaliniami odstrzelonych dzików;
  - na obszarach innych niż objęte nakazami, zakazami lub ograniczeniami oraz innymi środkami kontroli lub ochronnymi, ustanowionymi w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń przestrzega się, poza zasadami określonymi w rozporządzeniu z 2020 r. (używanie oczyszczonego i odkażonego sprzętu oraz obuwia, odzieży poddanej procesowi mającemu na celu inaktywację wirusa afrykańskiego pomoru świń) także zasady, polegającej na powstrzymaniu się od wykonywania polowania lub odstrzału sanitarnego w tych miejscach przez osoby, które w ciągu ostatnich 72h prowadziły czynności na obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym.
4. Projekt ustawy zakłada zmianę ust. 1 w art. 44 ustawy Prawo łowieckie, który zawiera upoważnienie ustawowe do wydania przez ministra właściwego do spraw leśnictwa i łowiectwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa i po zasięgnięciu opinii Państwowej Rady Ochrony Przyrody oraz Polskiego Związku Łowieckiego rozporządzenia określającego dla terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części **okresy polowań na zwierzęta łowne**, mając na względzie, że zniesienie okresów ochronnych nie może powodować zagrożenia funkcjonalnego wymarcia danego gatunku.

Biorąc pod uwagę cel projektowanej ustawy, jakim jest zwalczanie i zapobieganie ASF, wskazać należy na to, że konieczne jest wydanie nowego rozporządzenia określającego okresy polowań na zwierzęta łowne, które uwzględni okresy ochronne dla dzików. Aktualnie obowiązujące rozporządzenie ministra środowiska z dnia 16 marca 2005 r. w sprawie określenia okresów polowań na zwierzęta łowne dzików (Dz.U. z 2005 r., nr 48, poz. 459 ze zm.) pomija przesłankę w postaci nakazu niepowodowania zagrożenia dla funkcjonalnego wymarcia danego gatunku. Uwzględnienie tej przesłanki powoduje z kolei konieczność przywrócenia wcześniej obowiązujących okresów

ochronnych dla dzików (Dz.U. z 2005 r., nr 48, poz. 459) poprzez określenie następujących okresów polowań: odyńce, wycinki, przelatki oraz warchlaki, przy czym za warchlaki uznaje się dziki od dnia urodzenia do dnia 31 marca następnego roku kalendarzowego – od dnia 1 kwietnia do końca lutego, lochy – od dnia 15 sierpnia do dnia 15 stycznia.

5. Mając na uwadze cel projektowanej ustawy, konieczna będzie także zmiana rozporządzenia wydanego na podstawie art. 43 ust. 3 Prawa łowieckiego w sprawie **szczegółowych warunków wykonywania polowania oraz znakowania tusz**. Zakres przedmiotowy rozporządzenia jako odnoszący się w delegacji ustawowej do art. 42 c powinien ulec rozszerzeniu o zasady znakowania tusz wszystkich zwierząt gatunków łownych. Zgodnie bowiem z w/w przepisem: myśliwy po pozyskaniu zwierzyny obowiązany jest oznakować każdą tuszę bezpośrednio przed podjęciem czynności jej patroszenia i transportu, zaś osoba prowadząca punkt skupu obowiązana jest ewidencjonować zgodnie z prowadzonym rejestrem tusze: łosi, jeleni, danieli, muflonów, saren i dzików bezpośrednio po dostarczeniu przez uprawnionego do wykonywania polowania pozyskanej zwierzyny.

Warszawa, 9 czerwca 2021 r.

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
DANYCH OSOBOWYCH**

Jan Nowak

DOL.401.245.2021.WL.MW.

Pan

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Kancelaria Sejmu Rzeczypospolitej

Polskiej

ul. Wiejska 4/6/8

00-902 Warszawa

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L.dz. DS.175.404.21

Data wpływu 14.06.2021r.

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 28 maja 2021 r. (znak:SPS-WP.020.167.5.2021), uprzejmie informuję, że do poselskiego projektu *ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt oraz niektórych innych ustaw* (przedstawiciel wnioskodawców – poseł Małgorzata Tracz) - Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych z punktu widzenia przepisów *rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)* (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.)¹, zwanego dalej rozporządzeniem 2016/679 - **przedstawia następujące stanowisko.**

Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych wskazuje, że prawem i obowiązkiem organu nadzorczego, wynikającym z obowiązujących przepisów, jest zapewnienie roli doradczej m.in. w procesie tworzenia prawa z zakresu przetwarzania danych osobowych, eksperckie wsparcie w zakresie działań, w szczególności skupiających się na tworzeniu przepisów prawa, podejmowanych w przedmiotowym zakresie. Organ nadzorczy doradza w sprawie aktów

¹ Zmiany wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018 r., s. 2 oraz Dz. Urz. UE L 74 z 04.03.2021, str. 35.

prawnych w zakresie w jakim mogą one mieć wpływ na prawa i wolności osób fizycznych w związku z przetwarzaniem ich danych (por. art. 57 ust. 1 lit. c) rozporządzenia 2016/679), a zgodnie z prawem krajowym założenia i projekty aktów prawnych dotyczące danych osobowych są przedstawiane do zaopiniowania Prezesowi Urzędu (art. 51 ustawy o ochronie danych osobowych).

Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych poddaje pod rozważenie Projektodawcy art. 35 ust. 1 rozporządzenia 2016/679, który reguluje obowiązek dokonania – m.in. w związku z tworzeniem przepisów regulujących operację lub zestaw operacji przetwarzania – **ocenę skutków dla ochrony danych**, tj. planowanych operacji przetwarzania dla ochrony danych osobowych, tj. wpływu projektowanych rozwiązań na prawo do prywatności oraz prawo do ochrony danych osobowych (art. 35 ust. 10). Taka ocena skutków ochrony danych powinna być dokonywana ze względu na rodzaj przetwarzania, w szczególności następujący przy użyciu nowych technologii, ale także gdy charakter, zakres, kontekst i cele przetwarzania z dużym prawdopodobieństwem mogą powodować wysokie ryzyko naruszenia praw lub wolności osób. Należy wykazać niezbędność przetwarzania określonych kategorii danych osobowych we wskazanym konkretnie celu i zakresie. Uzasadnionym jest by ocena skutków dla ochrony danych była dokonywana już w ramach oceny skutków regulacji w związku z przyjmowaniem określonej podstawy prawnej przetwarzania danych. Z przedstawionych przez Projektodawcę dokumentów nie wynika by ocena taka została przeprowadzana. W ocenie organu nadzorczego powinna ona natomiast być wykonana i odnosić się powinna do ryzyk związanych z przetwarzaniem danych osobowych w kontekście istoty i celów przyjmowanych rozwiązań oraz stosowanych technik przetwarzania danych, w szczególności z użyciem nowych technologii. Wsparciem dla Projektodawcy jest Inspektor Ochrony Danych (art. 37-39 rozporządzenia 2016/679) - osoba, która ze względu na posiadaną wiedzę z zakresu ochrony danych osobowych powinna wspomóc Projektodawcę w przeprowadzeniu stosownej analizy i oceny. Poprawnie przeprowadzona ocena skutków powinna wskazywać związek pomiędzy operacjami wykonywanymi na danych osobowych, z konkretnym celem ich przetwarzania. Cel przetwarzania musi być określony w przepisach prawa powszechnie obowiązującego (art. 6 ust. 3 rozporządzenia 2016/679).

Analiza **art. 2 projektu ustawy** wprowadzająca zmiany w *ustawie z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie* (Dz. U. z 2020 r. poz. 1683 ze zm.) uzasadnia przeprowadzenie oceny skutków planowanych operacji przetwarzania dla ochrony danych osobowych. **Art. 2 pkt 7 zmieniający art. 42b** ustawy Prawo łowieckie zakłada prowadzenie książki polowań w wersji elektronicznej; dotychczasowe rozwiązanie polegające na prowadzeniu

jej w formie papierowej, zgodnie z projektem ustawy uznane zostało jako forma fakultatywna. Projektodawca nie wskazał czy temu rozwiązaniu dedykowany jest system teleinformatyczny czy inne rozwiązania. Ponadto uzasadnienie do projektu ustawy oceny skutków dla ochrony danych nie zawiera, nie wiadomo zatem czy Projektodawca analizował ryzyko, czy rozważał wprowadzenie szczególnych wymogów dla wykorzystywanych urzędów w tym procesie, choć ocena taka powinna nastąpić już w toku procesu legislacyjnego, kiedy to przyjmuje się określone przepisy regulujące określone operacje przetwarzania danych. Nie wiadomo czy wskazywana analiza została przeprowadzona, czy i jakie ryzyka zostały w związku z planowanym przetwarzaniem danych osobowych zidentyfikowane, jak również jakie działania podjęto, jakie rozwiązania przyjęto w przepisach celem zapewnienia poszanowania praw i wolności osób, których dane osobowe będą przetwarzane. Administrator odpowiada za stosowanie przepisów rozporządzenia 2016/679 w związku z przetwarzaniem danych osobowych, w tym za bezpieczeństwo wykonywania na danych osobowych jakichkolwiek operacji. Wiąże się to z koniecznością zastosowania odpowiednich zabezpieczeń systemowych w celu zapewnienia poufności, integralności, dostępności i odporności systemów oraz ochrony danych przed ich udostępnieniem osobom nieupoważnionym, uszkodzeniem lub zniszczeniem, zwłaszcza przy stosowaniu nowoczesnych technologii służących wykonywaniu operacji na danych osobowych. Konieczne wydaje się zatem określenie w przedmiotowych przepisach ról i obowiązków – w odniesieniu do celów i sposobów przetwarzania, operacji (zestawów operacji) przetwarzania – podmiotów: odpowiedzialnych za cele i sposoby przetwarzania danych osobowych w książkach polowań. W przypadku podmiotów związanych przepisami prawa, właściwie należy te przepisy sformułować, wyznaczając podmiotom przetwarzającym dane nie tylko cele przetwarzania ale i określone role mocą tychże przepisów.

Wątpliwości organu nadzorczego budzi także **art. 2 pkt 1 lit. b) projektu ustawy** wprowadzający nowe brzmienie **art. 8 ust. 9** ustawy Prawo łowieckie, z którego wynika, że indywidualne upoważnienie zawiera otwarty katalog informacji (w tym danych osobowych) poprzez użycie sformułowania „w szczególności”. Konieczne jest wyczerpujące (poprzez zamknięty katalog) wskazanie wszystkich elementów przedmiotowego upoważnienia.

Analogiczna uwaga dotyczy **art. 2 pkt 5 projektu ustawy**, który po art. 34 dodaje **art. 34a ust. 2** ustawy Prawo łowieckie – przy określeniu elementów sprawozdania także jest zwrot „w szczególności”, który w ocenie organu nadzorczego należy wyeliminować poprzez zamknięty katalog informacji dotyczący przedmiotowego sprawozdania.

Wszelkie procesy przetwarzania danych osobowych powinny wprost wynikać z przepisów o ochronie danych osobowych, z uwzględnieniem zasad wynikających z art. 5 rozporządzenia 2016/679.

Prezes UODO wskazuje, że niezbędne jest doprecyzowanie przepisów projektu o powyższe zagadnienia. Uwzględnienie tych kwestii wskazanych w formie eksperckiego wsparcia przyczyniłoby się do stworzenia przepisów czyniących zadość przepisom o ochronie danych osobowych, zapewniających stosowanie rozporządzenia 2016/679.

Z poważaniem,

Z up. Prezesa Urzędu
Ochrony Danych Osobowych
Dyrektor Departamentu
Orzecznictwa i Legislacji
Monika Krasieńska

/- dokument w postaci elektronicznej podpisany
kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Opinie ZWRP do poselskiego projektu ustawy – o zmianie ustawy – o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt oraz niektórych innych ustaw
 Lidia Sztramska do: 'Justyna Lewandowska' 14.06.2021 14:38
 Od: "Lidia Sztramska" <l.sztramska@zwrp.pl>
 Do: "'Justyna Lewandowska'" <justyna.lewandowska@sejm.gov.pl>

3 Attachments

image004.jpg swietokrzyskie.pdf zachodniopomorskie.docx lubuskie.pdf

Pan
Dariusz Salomończyk
 Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS
 L.dz. DS.175.388.21
 Data wpływu 14.06.2021r.

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 28 maja r. (EW-020-529/21), w sprawie przedłożenia uwag do **poselskiego projektu ustawy – o zmianie ustawy – o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt oraz niektórych innych ustaw**, Związek Województw RP w załączeniu przekazuje uwagi otrzymane z województw: zachodniopomorskiego i lubuskiego.

Z poważaniem,
 Lidia Sztramska
 Koordynator Komisji i
 Organów Opiniodawczo-Doradczych

.....
 Związek Województw RP
 ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
 Phone +48 (22) 831 14 41
 Mobile +48 511 271 869
www.polskieregiony.pl

Informujemy, iż Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Związek Województw Rzeczypospolitej Polskiej, informacje dotyczące sposobu przetwarzania danych osobowych znajdują się na stronie: www.polskieregiony.pl.
 Pomyśl o środowisku zanim wydrukujesz tego e-maila

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
 L.dz. SPS-wp. odo. 167.8.2021
 Data wpływu 14.06.2021r.

Zielona Góra, 13 kwietnia 2021 r.

DW.II.0821.1.2021

**Pan
Jakub Mielczarek
Dyrektor Biura Związku
Województw RP**

Szanowny Panie Dyrektorze,

w odpowiedzi na maila z dnia 7 kwietnia 2021 r. dotyczącego zaopiniowania senackiego projektu ustawy – o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa uprzejmie informuję, że Departament Rolnictwa, Zasobów Naturalnych, Rybactwa i Rozwoju Wsi Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego w Zielonej Górze nie wnosi uwag do ww. projektu dokumentu.

Z poważaniem
z up. Marszałka Województwa

Piotr Dembiński
Zastępca Dyrektora Departamentu
Departament Rolnictwa, Zasobów
Naturalnych, Rybactwa i Rozwoju Wsi

Otrzymują:

1. Adresat,
2. aa.

Opinia woj. zachodniopomorskiego

Województwo Zachodniopomorskie uprzejmie informuje, iż pozytywnie opiniuje senacki projekt ustawy (EW-020-371(2)/21) o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa i jednocześnie nie wnosi merytorycznych uwag do przedmiotowego projektu.

Przesłany do zaopiniowania projekt ustawy o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa przewiduje możliwość nieodpłatnego przekazania na rzecz jednostek samorządu terytorialnego nieruchomości wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa na cele związane z założeniem terenów zieleni czyli przestrzeni, która służy zaspakajaniu potrzeb lokalnej społeczności, a tym samym przyczyni się do poprawy jakości życia jej członków.

ROW-I.040.1.2021

Kielce, 16 kwietnia 2021 r.

Związek Województw RP
ul. Świętojerska 5/7
00-236 Warszawa

Dotyczy: senackiego projektu ustawy (EW-020-371(2)/21) - o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa.

W odpowiedzi na pismo z dnia 7 kwietnia 2021 r. w sprawie zaopiniowania senackiego projektu ustawy (EW-020-371(2)/21) - o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa uprzejmie informuję, że zmiana ustawy polegająca na możliwości nieodpłatnego przekazania nieruchomości Zasobu WRSP na potrzeby związane z założeniem terenów zieleni wymaga uściślenia, wobec czego nie może zostać pozytywnie zaopiniowana.

Andrzej Bętkowski
Marszałek Województwa Świętokrzyskiego
(dokument podpisano elektronicznie)

Szanowny Panie Ministrze,

KR-51-414/21/KBU

Warszawa, 23 czerwca 2021 roku

W/ /21

Pan

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa

Kancelarii Sejmu

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L.dz. DS. 175, 425, 21

Data wpływu 24.06.2021r.

w odpowiedzi na pismo z 28 maja 2021 r. (SPS-WP.020.167.5.2021) dotyczące zaopiniowania *poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt oraz niektórych innych ustaw* (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Małgorzata Tracz), Prokuratura zgłasza uwagi do tego projektu.

W zmienianym art. 49 *ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt* (art. 1 pkt 7 projektu) projektodawcy proponują wyeliminowanie przesłanki bezwzględnie wyłączającej możliwość uzyskania odszkodowania ze środków budżetu państwa za zwierzęta gospodarskie zabite lub poddane ubojowi z nakazu organów Inspekcji Weterynaryjnej albo za takie zwierzęta padłe w wyniku zastosowania zabiegów nakazanych przez te organy przy zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania. W obowiązującym stanie prawnym, zgodnie z art. 49 ust. 7 pkt 1 zmienianej ustawy, odszkodowanie to nie przysługuje, jeżeli posiadacz zwierzęcia nie zastosował się do obowiązków określonych w przepisach o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, bez względu na przyczynę niedopełnienia obowiązków. Projekt zakłada zaś, że odszkodowanie będzie przysługiwało posiadaczowi zwierzęcia, który nie zastosował się do obowiązków, jeżeli wykaże, że niedochowanie obowiązków identyfikacji lub rejestracji zwierząt nastąpiło nie z jego winy.

Projektowane rozwiązanie budzi wątpliwości. Projekt ustawy nakłada bowiem na powiatowego lekarza weterynaryjnego (który wydaje decyzję o przyznaniu odszkodowania na podstawie art. 49 ust. 8 ustawy) obowiązek przeprowadzenia postępowania w celu ustalenia, czy niedochowanie obowiązków identyfikacji i rejestracji zwierząt nastąpiło nie z winy ich posiadacza. Wymagać to będzie weryfikowania przez ten organ czynników subiektywnych

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L.dz. SPS-WP.020.167.11.2021
Data wpływu 24.06.2021

leżących po stronie ubiegającego się o odszkodowanie, co nie jest typowe dla postępowania administracyjnego. Ponadto należy mieć na uwadze, że w obowiązującym stanie prawnym, kontrolę przestrzegania obowiązków dotyczących identyfikacji prowadzą organy Inspekcji Weterynaryjnej, które mogą na miejscu w gospodarstwie w odniesieniu do koniowatych i w siedzibie stada badać księgi rejestracji i wyposażenia bydła oraz koniowatych odpowiednio w paszporty albo dokumenty identyfikacyjne (art. 29 ust. 1 ustawy z 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt). Przyjęcie proponowanych przepisów prowadziłoby zatem do sytuacji, w której jeden organ (np. wojewódzki lekarz weterynarii) oceniałaby, czy przestrzegane są obowiązki wynikające z ustawy, natomiast inny organ (powiatowy lekarz weterynarii) - w ramach postępowania o przyznanie odszkodowania - czy naruszenie obowiązków było zawinione.

Należy również zauważyć, że zgodnie z art. 33 ust. 1 pkt 13a ustawy o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, posiadacz zwierzęcia gospodarskiego, który utrzymuje zwierzęta nieoznakowane lub bez wymaganego dla bydła paszportu lub duplikatu paszportu, podlega karze grzywny. Karze tej podlega również posiadacz świni, który nie dokonuje spisu świń lub nie umieszcza liczby świń ustalonej podczas tego spisu w księdze rejestracji lub nie przekazuje kierownikowi biura powiatowego Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) liczby świń ustalonej podczas spisu, w wymaganym terminie (art. 33 ust. 1 pkt 11a ustawy). Orzekanie w sprawach o te czyny następuje w trybie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia (art. 33 ust. 2 ustawy).

Mając powyższe na uwadze, projektowana zmiana przepisu wprowadzałaby rozwiązanie niespójne systemowo, ponieważ ten sam czyn naruszający prawo byłby oceniany przez organy inspekcji weterynaryjnej w zakresie unormowanym w art. 29 ust. 1 ustawy o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, następnie przez powiatowego lekarza weterynaryjnego w ramach postępowania o wypłatę odszkodowania oraz przez sąd prowadzący postępowanie w sprawie o wykroczenie. Takie rozwiązanie mogłoby skutkować wypłatą odszkodowania posiadaczowi zwierzęcia, wobec którego później została orzeczona kara grzywny. Przyjęcie poselskiej propozycji skomplikowałoby i wydłużyłoby postępowanie w sprawie przyznania odszkodowania, ze względu na konieczność uwzględnienia dowodów przedstawionych przez poszkodowanego posiadacza zwierzęcia, tj. dokumentów i zeznań świadków, a także uzyskania stanowiska ARiMR. Niewykluczone jest również, że powiatowy lekarz weterynarii w kwestii ustalenia winy posiadacza zwierzęcia opierałby się na orzeczeniu sądu wydanym w postępowaniu o wykroczenie, o ile takie postępowanie zostało wszczęte i zakończone.

Mając na uwadze powyższe, proponuje się odstąpić od wprowadzania zmiany art. 49 ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Z szacunkiem,
Mariusz Haładaj

/podpisano elektronicznie/

Warszawa, 25 czerwca 2021 r.

KILW/03210/04/21

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L.dz. DS. 175.450.21.....

Data wpływu 01.07.2021m

Pan

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

ul. Wiejska 4/6/8

00-902 Warszawa

W odpowiedzi na przesłany, pismem z dnia 28 maja 2021 r. projekt zmiany ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt oraz niektórych innych ustaw, przesyłam następujące uwagi Krajowej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej do projektu:

1. W zakresie zmian ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt:

a) art. 1 pkt 1 lit. a projektu:

Definicja odstrzału sanitarnego – odstrzał sanitarny nie powinien odnosić się wyłącznie do uśmiercania zwierząt gatunków łownych tylko w obszarach zapowietrzonym i zagrożonym.

Tak sprecyzowana definicja odstrzału sanitarnego uniemożliwia jego przeprowadzanie poza obszarami utworzonymi w związku z wyznaczeniem ognisk choroby zakaźnej podlegającej obowiązkowi zwalczania i dodatkowo ogranicza go czasowo tylko na okres ustanowienia obszarów zapowietrzonego i zagrożonego. W przypadku takiego zdefiniowania odstrzału sanitarnego nie ma możliwości zarządzenia go rozporządzeniem wojewody czy powiatowego lekarza weterynarii w przypadku np. zagrożenia wystąpienia choroby zakaźnej, co do tej pory było czynione, np. rozporządzenie wojewody o odstrzale sanitarnym dzików obejmujące cały obszar województwa.

Z tego względu proponuje się zmianę zapisu: *odstrzał sanitarny – uśmiercanie zwierząt gatunków łownych prowadzone wyłącznie w celu zwalczania chorób zakaźnych tych zwierząt, w szczególności na obszarze zapowietrzonym i zagrożonym...* itd.

Zdziwienie budzi również, iż przy odstrzale sanitarnym użyte jest określenie: *w tym*

polowania (...). Czy oznacza to, że odstrzał sanitarny raz będzie polowaniem – ze wszystkimi konsekwencjami – a raz nie będzie? Wydaje się, że kwestia ta wymaga jednoznacznego rozstrzygnięcia.

b) art 1 pkt 2 projektu:

Brak spójności zapisu dodanego art. 41a z wprowadzoną wcześniej w art. 2 definicją pośrednich sposobów zapobiegania lub zwalczania chorób zakaźnych zwierząt. W art. 41a powinno być zapisane *pośrednie sposoby*, a nie jak jest *pośrednie metody*. Wydawałoby się że to znaczy to samo, ale doświadczenie wskazuje, że w celu lepszego zrozumienia prawa, nie powinno być stosowania tego typu zamienników słownych w przypadku definicji.

c) art. 1 pkt 3 i pkt 4 projektu:

Nowe brzmienie pkt 8j) w art. 45 i 8k) w art. 46 ust. 3 ma zastosowanie wyłącznie do chorób zakaźnych zwierząt dotyczących gatunku wrażliwego – dzików. Biorąc pod uwagę, że mamy do czynienia z ustawą regulującą zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w szerokim ich zakresie, a nie rozporządzeniem ograniczającym się do zwalczania jednej jednostki chorobowej, zapis powinien być bardziej ogólny, tak jak w obecnie obowiązującej wersji ustawy.

Co za tym idzie proponuje się modyfikację zapisu: *...znajdującego się możliwie najbliżej względem miejsca ich przechowywania lub znalezienia*.

2. W zakresie zmian ustawy Prawo łowieckie:

a) art. 2 pkt 3 projektu:

W zmienionym art. 11 ust. 4 ustawy, w którym podano zakres pomocy, którą zarządcy, dzierżawcy obwodów łowieckich mogą uzyskać od służb, a wśród nich od Inspekcji Weterynaryjnej, nie określono na czym miałyby ona polegać ze strony Inspekcji Weterynaryjnej (dalej: IW). Podane w dwóch punktach przypadki odnoszą się zdecydowanie do pomocy ze strony Policji czy też Straży Granicznej przy zabezpieczeniu terenu, gdzie ma odbywać się odstrzał sanitarny. Inspekcja Weterynaryjna nie ma sił i środków aby zabezpieczać teren, czy poszukiwać padłych zwierząt. Obowiązki w przypadku działań mających na celu zwalczanie ASF określają konkretnie rozporządzenia i obowiązki te związane są z pobieraniem próbek od padłych i odstrzelonych dzików do badań w kierunku

ASF po zgłoszeniu znalezienia padłego dzika bądź po odstrzale, co nie zostało określone w proponowanej zmianie do ustawy Prawo łowieckie.

W dodanym w art. 11 ustępie 6 nałożono na IW obowiązek kontrolowania osób uprawnionych do polowania na wniosek w zakresie przestrzegania zasad bioasekuracji. W obecnej sytuacji kadrowo finansowej IW przeprowadzanie przez nią kontroli w łowisku jest niewykonalne. Czas pracy na stanowiskach inspektorów weterynaryjnych w powiatowych inspektoratach weterynarii podlega regulacjom kodeksu pracy. Nie ma możliwości wypłacania dodatkowego wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych. W związku z brakami kadrowymi i obciążeniem wielością zadań, pracownicy IW nie mają kiedy wykorzystywać przysługujących im urlopów, a co dopiero odbierać sobie wolne za prace w godzinach nadliczbowych.

Dając możliwość wnioskowania do IW o przeprowadzenie kontroli spełniania zasad bioasekuracji podczas polowania, naraża się i tak zbyt obciążone zadaniami powiatowe inspektoraty weterynarii, na zarzucenie, szczególnie przez organizacje społeczne zajmujące się ochroną zwierząt i ochroną przyrody, masą takich wniosków. Należy pamiętać, że IW wykonuje cały szereg zadań ujętych w ustawie o Inspekcji Weterynaryjnej. Zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt, w tym ASF to tylko jedno z zadań IW. Biorąc pod uwagę wspomniane braki kadrowe spowodowane przede wszystkim niedofinansowaniem IW, wykonywanie przez inspektorów powiatowych inspektoratów weterynarii kontroli przestrzegania zasad bioasekuracji przez osoby dokonujące odstrzału w łowiskach, jest niewykonalne.

W uzasadnieniu do zmiany w ustawach nie podaje się źródła finansowania stanowiska utworzonego w powiatowych inspektoratach weterynarii do spraw kontrolowania zasad bioasekuracji związanych z ASF. Ponadto brakuje propozycji zmiany w ustawie o Inspekcji Weterynaryjnej, która wprowadzałaby zapisy dotyczące utworzenia takiego stanowiska w powiatowych inspektoratach weterynarii.

b) art. 2 pkt 9 projektu:

Nie jest zrozumiałym zamysł ustawodawcy dotyczący wprowadzenia w ustawie Prawo łowieckie art. 42ca, który nakłada obowiązek zgłaszania do powiatowego lekarza weterynarii faktu zranienia i nieodnalezienia zwierzyny objętej obowiązkiem odstrzału sanitarnego. Powiatowy lekarz weterynarii nie ma możliwości znalezienia takiego zwierzęcia, zwierzę postrzelone i nie odnalezionego nie podlega dofinansowaniu do odstrzału sanitarnego wypłacanemu zarządcom i dzierżawcom obwodów łowieckich, na których zarządzony jest

odstrzał sanitarny zwierząt, wynikającemu z przepisów szczególnych.

W ocenie Krajowej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej obowiązkiem prawnym i etycznym wyłącznie myśliwego jest dojsć zranione zwierzę i dostrzelić. Z uzasadnienia do zmiany ustaw nie wynika czemu konkretnie miałyby służyć ta zmiana.

3. W zakresie zmian w ustawie o Inspekcji Weterynaryjnej:

a). art. 4 projektu:

W zmianie ustawy w dodanym do art 11 ustępie 3a pojawiło się niezbyt trafne określenie – epidemii. W przypadku spraw związanych z chorobami zwierząt proponuje się określenie *epizootii*.

Dodatkowo zmiana traktuje o powołaniu w inspektoratach weterynarii stanowiska ds. kontroli realizacji zadań związanych ze zwalczaniem i zapobieganiem rozprzestrzenianiu się choroby w przypadku stwierdzenia stanu epidemii. Jak rozumieć stwierdzenie tego stanu? Czy stanowisko zostanie utworzone bezterminowo w związku z aktualną sytuacją ASF, czy też na konkretny czas? Należy pamiętać, że w służbie cywilnej umowa o pracę zawierana jest na czas oznaczony 1 roku? Czy będą na to zapewnione środki? Ponadto w uzasadnieniu do zmiany ustawy wskazuje się jego finansowanie z rezerwy celowej na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt jako dofinansowanie kosztów realizacji zadań IW. Wskazuje się finansowanie stanowiska poprzez wypłatę wynagrodzeń dla lekarzy wyznaczonych na podstawie art 16 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej.

W związku z tym zachodzi tutaj niespójność pomiędzy zapisem zmiany ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej a wskazaniem źródła finansowania. Jeżeli ma to być stanowisko w inspektoratach weterynaryjnych., to powinno mieć zapewniony etat z zapewnionym finansowaniem w funduszu płac. Kontrola realizacji zadań związanych ze zwalczaniem i zapobieganiem rozprzestrzenianiu się choroby zakaźnej zwierząt w mojej opinii popartej doświadczeniem w pracy w IW, nie powinna być wykonywana przez lekarzy wyznaczonych z art. 16 ustawy o IW.

Dodatkowo przy okazji dokonywania zmian w ustawie o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt należy wskazać na potrzebę zmiany zapisów art 49 ust. 11 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej. Aktualne zapisy przysparzają IW oraz posiadaczom zwierząt wiele problemów. Zapis powinien być prosty. Jeżeli organ IW nakazuje zabicie i utylizację zwierząt w ognisku choroby, to winien ponosić tego koszty. Przy

obecnych zapisach posiadacz zwierząt, w gospodarstwie którego, wyznaczono ognisko choroby zakaźnej jest niejednokrotnie niewiarygodnym partnerem do rozmów z zakładami utylizacyjnymi i firmami zajmującymi się zabijaniem zwierząt. Nie jest w stanie w większości dużych ognisk ponieść kosztów zabicia i utylizacji, które dopiero później zwróci mu organ IW.

W tej sytuacji dochodzi do konieczności obchodzenia zapisów ustawy poprzez podpisywanie porozumień pomiędzy organem IW, właścicielem i firmą świadczącą usługę dotyczących cesji zobowiązań. Niepotrzebne mnożenie dokumentacji, która w przypadku ognisk chorób zakaźnych zwierząt i tak zajmuje grube segregatory.

Z poważaniem,
Sekretarz
Krajowej Rady Lekarsko-Miasterynarzyskiej
lek. wet. Marek Mastalerek

KRAJOWA RADA IZB ROLNICZYCH

Adres do korespondencji:
Parzniew, ul. Przyszłości 5, 05-804 Pruszków tel. 881 939 421
e-mail: sekretariat@krir.pl
www.krir.pl

KRIR/JM/ 578 /2021

Warszawa,

28.06.2021 r.

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L.dz. DS. 175.446.21

Data wpływu: 02.07.2021 r.

Pan Dariusz Salomończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo Pana Ministra, znak: SPS-WP.020.167.5.2021, w sprawie przedstawienia opinii do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt oraz niektórych innych ustaw, uprzejmie informuję, że samorząd rolniczy negatywnie opiniuje przedstawiony projekt. Zdaniem samorządu rolniczego, zapisami projektowanej ustawy pod pretekstem wprowadzenia przepisów „porządkowych” próbuje się dokonać zmian ustaw, które do tej pory stanowią istotny i skuteczny element walki z rozprzestrzenianiem się ASF w Polsce.

Zmiana zaproponowana w art. 1 pkt 1 lit a) dotycząca prowadzenia odstrzału sanitarnego tylko na obszarach zapowietrzonych lub zagrożonych jest niekorzystna, ponieważ oczywiste jest, aby w nagłych sytuacjach odstrzał sanitarny musi być wykonywany poza obszarami wymienionymi.

W projekcie proponuje się także, aby zamykanie przejść dla zwierząt znajdujących się nad drogami było możliwe tylko w przypadku prowadzonego odstrzału sanitarnego. Należy zaznaczyć, że uściślanie przepisu dotyczącego zamykania przez Powiatowego Lekarza Weterynarii przejść dla zwierząt tylko w trakcie przeprowadzanego odstrzału sanitarnego jest poważnym błędem. Podobnie jak brak możliwości zamykania tych przejść lub ustawiania zapór czy ogrodzeń zarządzeniem Wojewody. Zamykanie przejść do tej pory było stosowane w wyjątkowych sytuacjach, nie było nadużywane, a stanowiło ważny element ograniczenia przemieszczania się dzików, a tym samym ograniczenie transmisji afrykańskiego pomoru świń w Polsce. Kolejne projektowane „uściślenie” dotyczące transportu tusz zwierzęcych możliwie jak najbliżej względem miejsc przechowywania upolowanych zwierząt również jest niekorzystne. Obowiązujący przepis prawidłowo funkcjonuje i nie należy go zmieniać. Ewentualnie powinno być dookreślone, że wskazane w art. 46 ust 3 pkt 8k transport powinien odbywać się do możliwie najbliższej położonego takiego miejsca. Wpis w art. 61 jest bezcelowy, bowiem cała gospodarka populacjami zwierząt, a także zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt ma na celu ich dobro, ochronę środowiska i ochronę zdrowia publicznego. Proponowana zmiana w art. 49 ustawy o ochronie zdrowia zwierząt jest kolejnym przykładem wprowadzania zmian nie co do treści, a formy.

Kolejnymi propozycjami negatywnie ocenionymi w ww. projekcie są zmiany w ustawie Prawo łowieckie. Zdaniem samorządu rolniczego nie ma konieczności tworzenia dodatkowych dokumentów w postaci upoważnień dla myśliwych wykonujących odstrzał sanitarny ani tym samym obejmowania kontrolą posiadania przez nich tych dokumentów i karania myśliwych za brak upoważnień. Przepis ten wnosi zwiększenie biurokracji, natomiast nie służy wcale poprawie stanu ochrony zdrowia zwierząt. Odstrzał sanitarny odbywa się na podstawie umów podpisanych przez koła łowieckie z inspekcją weterynaryjną, z których zarówno inspekcja jak i koła są rozliczane. Dotychczas obowiązujące zasady wykonywania odstrzału są zatem zdaniem samorządu rolniczego wystarczające. Podobnie, jeśli chodzi o

WYDZIAŁ OŚWIETLENIA PRZEZCIEPNOŚCI
L. dz. SPS-WP.020.167.5.2021
Data wpływu: 02.07.2021

zasady zwracania się przez myśliwych wykonujących odstrzał sanitarny o pomoc do służb, straży, inspekcji weterynaryjnej itd. celem zabezpieczenia miejsc prowadzonego odstrzału. Zdaniem samorządu rolniczego złym rozwiązaniem jest dawanie kolejnych uprawnień organizacjom społecznym, których celami statutowymi jest „ochrona zwierząt i przyrody”, a które nie podlegają żadnej kontroli ze strony Państwa. W Polsce nad przestrzeganiem praw ochrony zwierząt działają organy administracji rządowej, nie ma więc konieczności nadawania takich uprawnień innym organizacjom, które często działają z ideologicznych, a nie zdroworozsądkowych pobudek. Ponadto inspekcja weterynaryjna jest mocno obciążona już nałożonymi ustawowo zadaniami, a więc nakładanie na nią dalszych, niekoniecznych zadań będzie tylko zmniejszało jej skuteczność w dotychczas realizowanych działaniach. Innym bardzo niekorzystnym zapisem zawartym w projekcie jest brak możliwości tworzenia przez koła łowieckie pasów zaporowych, dokarmiania zwierzyny, nęcenia itp. Zapis ten nie tylko jest problematyczny w odniesieniu do odstrzału sanitarnego, ale też do kwestii szkód łowieckich. Niekorzystną propozycją jest również nakładanie obowiązku składania sprawozdań z odstrzału sanitarnego przez PZŁ do Ministra Środowiska. Sprawozdania takie są składane przez inspekcję weterynaryjną i nie ma konieczności powielania tej samej sprawozdawczości. Należy też zaznaczyć, że projekt zakłada wprowadzenie zasad bioasekuracji podczas polowania i odstrzału sanitarnego, takich jak choćby brak możliwości patroszenia upolowanych zwierząt w łowisku, które już obowiązują i są przestrzegane przez myśliwych. Wszystkie proponowane zapisy dotyczące zmiany ustawy Prawo łowieckie są nie do przyjęcia i zdaniem samorządu rolniczego zamiast poprawy stanu rzeczy spowodują brak chęci wykonywania polowań sanitarnych przez myśliwych, co z kolei będzie stanowiło problem w ograniczaniu populacji zwierząt przenoszących zwalczaną chorobę.

Przedstawiając powyższe,

Pozostaję z poważaniem

PREZES
Krajowej Rady Izb Rolniczych

Wiktor Szmulewicz

SĄD NAJWYŻSZY
Rzeczypospolitej Polskiej

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego

Warszawa, dnia 1 lipca 2021 r.

BSA IV.022.2.2021

Pan

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L.dz. DS. 175.472.21

Data wpływu... 6.07.2021 r.

W odpowiedzi na pismo z dnia 28 maja 2021 r., SPS-WP.020.167.5.2021, uprzejmie informuję, że Sąd Najwyższy działając na podstawie art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 8 grudnia 2017r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 154) nie zgłasza uwag do *poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt oraz niektórych innych ustaw.*

WZ.

dr hab. Joanna Lemańska

Prezes Sądu Najwyższego

kierujący pracą Izby Kontroli

Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. SPS-WP.020.167.14.2021

Data wpływu 06.07.2021